

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet
Ministry of Agriculture and Forestry

RUOKAVIRASTO
Livsmedelsverket • Finnish Food Authority

MMM: VN/28033/2020

Ruokavirasto 67312/02.00.00.00/2020

Maa- ja metsätalousministeriön ja Ruokaviraston välinen tulossopimus 2021 – 2025

Sisällys

1. MAA- JA METSÄTALOUSHALLINNON TOIMIALAN YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS JA HALLINNONALAN VIRASTOJEN TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS JA VOIMAVAROJEN HALLINTA SEKÄ RUOKAVIRASTON TAVOITELINJAUKSET	3
1.1 Ruokaviraston toimintaan liittyvä yhteiskunnallinen vaikuttavuus (TA 2021)	3
1.2 Toiminnallinen tuloksellisuus (TA 2021)	3
1.3 Voimavarojen hallinta (TA 2021)	3
1.4 Ruokaviraston tehtävät ja tahtotila	4
2. RUOKAVIRASTON VUODEN 2021 TULOSTAVOITTEET JA ALUSTAVAT TAVOITTEET VUOSILLE 2022–2025	6
2.1 Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet	6
2.2 Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet	9
2.3 Voimavarojen hallinnan tavoitteet	13
3. SEURANTA JA RAPORTOINTI	16
LIITE 1: Tulostavoitteiden toteuttamista tukevat toimenpiteet, niiden aikataulus sekä tunnusluvut ja laskelmat	17
LIITE 2. Ruokaviraston talouden suunnitteluun liittyviä tietoja: Maksullisen, yhteisrahoitteisen ja yhteistoiminnan tiedot, rahoituslaskelma, tuotto- ja kululaskelma sekä tietohallinnon kulut ja muut investoinnit.	30
LIITE 3. Ruokaviraston perustehtäviin vaikuttavan toimintaympäristön kuvaus	34

1. MAA- JA METSÄTALOUSHALLINNON TOIMIALAN YHTEISKUNNALLINEN VAIKUTTAVUUS JA HALLINNONALAN VIRASTOJEN TOIMINNALLINEN TULOKSELLISUUS JA VOIMAVAROJEN HALLINTA SEKÄ RUOKAVIRASTON TAVOITELINJAUKSET

1.1 Ruokaviraston toimintaan liittyvä yhteiskunnallinen vaikuttavuus (TA 2021)

Ruokavirasto tukee toiminnallaan seuraavia yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita:

- A1. Vastuullisen ja uudistuvan ruokajärjestelmän kilpailukyky paranee.
- A2. Uudistuva ja kestävä luonnonvaratalous lisää hyvinvointia ja korvaa uusiutumattomien raaka-aineiden ja energian käyttöä.
- A3. Monipuolinen yritystoiminta ja menestyvä maaseutu, monipaikkaisuus ja verkostot vahvistavat yhteiskuntaa.
- A4. Luotettavat ja laajakäyttöiset paikka-, kiinteistö- ja huoneistotiedot mahdollistavat uutta liiketoimintaa ja turvaavat omistusta.

Nämä vaikuttavuustavoitteet ovat voimassa myös vuosina 2022–2025, ellei muusta päätetä.

Lisäksi Ruokavirasto toteuttaa osaltaan erityisesti seuraavia Marinin hallitusohjelman strategisia kokonaisuuksia (liitteessä 1 merkinnällä HO):

- Kestävän talouden Suomi
- Hiilineutraali ja luonnon monimuotoisuuden turvaava Suomi
- Suomi kokoaan suurempi maailmalla
- Turvallinen oikeusvaltio Suomi
- Elinvoimainen Suomi
- Osaamisen, sivistyksen ja innovaatioiden Suomi.

1.2 Toiminnallinen tuloksellisuus (TA 2021)

Toiminta on tuloksellista ja voimavarat suunnataan tehokkaasti yhteiskunnallisen vaikuttavuuden saavuttamiseksi.

- B1. Toimintamme on asiakaslähtöistä, horisontaalista, avointa ja ennakoivaa.
- B2. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintamme on verkostoitunutta, vaikuttavaa ja tukee ennakoivasti päätöksentekoa ja elinkeinojen kilpailukykyä.
- B3. Digitaaliset ratkaisumme ovat käyttäjälähtöisiä ja tietovarantomme ovat yhteensopivia ja luotettavia ja niitä hyödynnetään tehokkaasti.
- B4. Ennakoimme riskejä ja varaudumme kriiseihin.

1.3 Voimavarojen hallinta (TA 2021)

Huolehditään siitä, että tehtävät ovat tasapainossa voimavarojen kanssa.

- C1. Henkilöstömme on osaavaa, arvostettua ja voi hyvin.

Resurssimme ovat riittävät ja oikein kohdennetut.

- C2. Tehtävät ja toiminta on sopeutettu määrärahojen puitteisiin.
- C3. EU:n ja muu ulkopuolinen rahoitus on tehokkaasti hyödynnetty.
- C2. Toimitilahallinta ja hankintatoimi sekä toimipaikkaverkko ovat tehokkaita.
- C4. Hallinnon rakenteet tukevat tuottavuuden kasvua, ohjaamista ja johtamista.

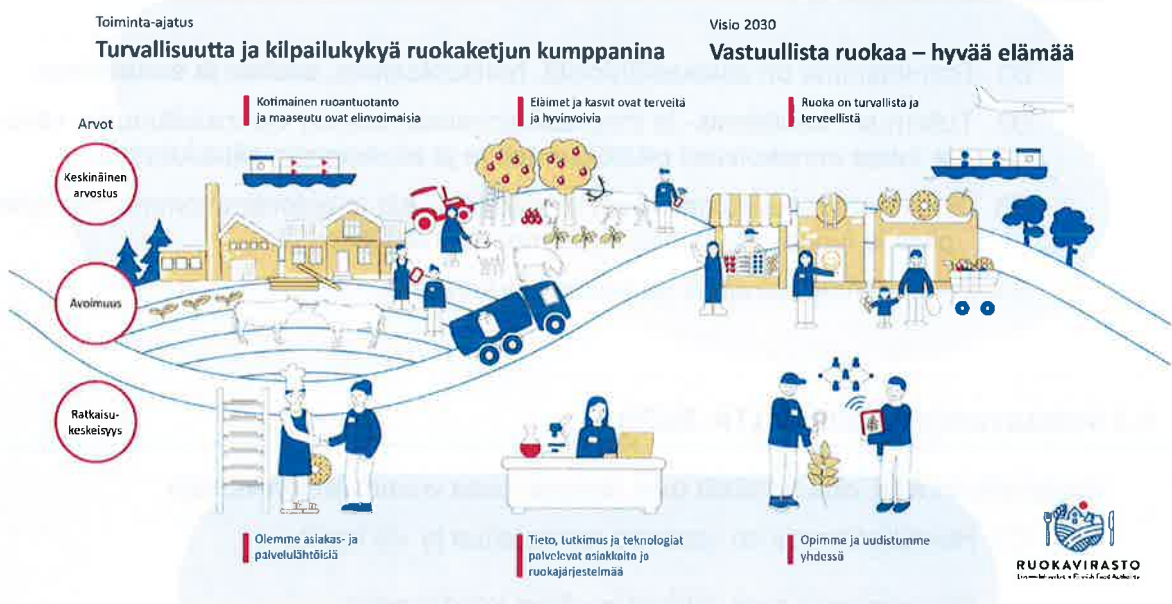
Näitä toiminnallisen tuloksellisuuden ja voimavarojen hallinnan tavoitteita (kohdat 1.2-1.3) sovelletaan myös vuosina 2022–2025, ellei muusta päätetä.

1.4 Ruokaviraston tehtävät ja tahtotila

Ruokavirastosta annetun lain (371/2018) mukaan Ruokaviraston tehtävinä ovat elintarvikkeiden ja maa- ja metsätalouden tuotantopanosten turvallisuuden ja laadun, eläinten terveyden ja hyvinvoinnin sekä kasvi-terveyden edistäminen, valvonta ja tutkimus. Lisäksi virasto edistää viranomaistoimin elintarvikkeiden ja maatalouden tuotantopanosten vientiä. Näihin tehtäviin liittyvä toiminta on kuvattu Suomen elintarvikeketjun monivuotisessa kansallisessa valvontasuunnitelmassa (VASU). Sen avulla Ruokavirasto koordinoi ja ohjaa alue- ja paikallis- hallintoa, toimialan muita viranomaisia (puolustusvoimat, Tukes, Tulli ja Valvira) sekä laboratorioita niin, että toiminta olisi tehokasta, yhtenäistä, oikeasuhteista ja läpinäkyvää. Näiden tehtävien yhteiskunnallinen vaikuttavuus näkyy tämän koordinaatiotyön onnistumisena.

Ruokavirasto toimii Suomen maksajavirastona, joka vastaa Suomessa Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan mukaisten toimenpiteiden, EU:n osarahoittamien maaseudun kehittämistoimien ja näitä täydentävien kansallisten toimenpiteiden toimeenpanosta. Keskeiset kehittämistoimet on kuvattu Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelmassa (Maaseutuohjelma). Lisäksi Ruokavirastolla on eräitä kansallisen maaseutupolitiikan toimeenpanoon liittyviä tehtäviä.

Ruokaviraston strategian (kuva 1.) mukainen tulevaisuuden visio on: *Vastuullista ruokaa – hyvää elämää*. Tällöin virasto tavoittelee toiminnassaan ja sen kehittämisessä sitä, että Suomessa on saatavilla vastuullisesti tuotettua ruokaa, minkä katsotaan parantavan elämänlaatua. Strategisen toiminta-ajatuksensa mukaisesti virasto tuottaa *turvallisuutta ja kilpailukykyä ruokaketjun kumppanina*. Viraston työyhteisössä ja asiakkaiden kanssa tehtävässä työssä keskeisiksi strategisiksi arvoiksi on nostettu *keskinäinen arvostus, avoimuus ja ratkaisukeskeisyys*.

Kuva 1. Ruokaviraston strategia.

Ruokaviraston strategian mukaan viraston toiminnan vaikuttavuuspäämäärät ovat:

- Kotimainen ruoantuotanto ja maaseutu ovat elinvoimaisia
- Eläimet ja kasvit ovat terveitä ja hyvinvoivia
- Ruoka on turvallista ja terveellistä

Strategiassa on lisäksi asetettu kolme mahdollistajapäämäärää:

- Olemme asiakas- ja palvelulähtöisiä
- Tieto, tutkimus ja teknologia palvelevat asiakkaita ja ruokajärjestelmää
- Opimme ja uudistumme yhdessä

Strategiatyössä on määritelty päämäärille tarkennettuja tavoitteita, jotka kuvaavat toiminnan painotuksia ja tavoitellun muutoksen suuntaa. Strategiassa on huomioitu myös YK:n kestävä kehityksen tavoitteet (SDG) ja viraston toiminta tukee erityisesti seuraavia tavoitteita (liitteessä 1 merkintä SDG [nro] keskeisimpien toimenpiteiden osalta):

SDG 2. Ei nälkää.

Poistaa nälkä, saavuttaa ruokaturva, parantaa ravitsemusta ja edistää kestävää maataloutta.

SDG 3. Terveyttä ja hyvinvointia.

Taata terveellinen elämä ja hyvinvointi kaiken ikäisille.

SDG 8. Ihmisarvoista työtä ja talouskasvua.

Edistää kaikkia koskevaa kestävää talouskasvua, täyttä ja tuottavaa työllisyyttä sekä säällisiä työpaikkoja.

SDG 12. Vastuullista kuluttamista.

Varmistaa kulutus- ja tuotantotapojen kestävyys.

SDG 13. Ilmastotekoja.

Toimia kiireellisesti ilmastomuutosta ja sen vaikutuksia vastaan.

SDG 15. Maanpäällinen elämä.

Suojella maaekosysteemejä, palauttaa niitä ennalleen ja edistää niiden kestävää käyttöä; Edistää metsien kestävää käyttöä; Taistella aavikoitumista vastaan; Pysäyttää maaperän köyhtymisen ja luonnon monimuotoisuuden häviäminen.

Ruokaviraston toiminnan lähtökohtana on myönteinen asiakaskokemus ja asiakkaan kohtaaminen. Asiakasrajapinta hallitaan koko ketjussa alkaen maatalouden tuotantopanosteollisuudesta ja alkutuotannosta aina elintarviketeollisuuteen, vientiin, tuontiin, jakeluun (kauppa, ravintolat, suurkeittiöt) sekä kuluttajiin ja muihin henkilöasiakkaisiin. Ruokavirastoa johdetaan kokonaissuunnitteluun perustuen siten, että prosessit, palvelut ja tietojärjestelmät palvelevat asiakkaita ja muita sidosryhmiä sujuvasti ja joustavasti. Vuonna 2019 perustetun viraston käynnistämisessä tärkeitä peruskiviä ovat olleet strateginen herkkyyden, johdon yhtenäisyys ja resurssien liikkuvuus.

Ruokaviraston organisaatio muodostuu strategisia tavoitteita ja tulossopimusta toteuttavista linjoista ja toimintakokonaisuuksista. Ruokaviraston substanssista vastaavia linjoja ovat maaseutulinja, elintarvikeketjulinja sekä laboratorio- ja tutkimuslinja. Viraston toimintakokonaisuuksia ovat digitaaliset palvelut ja sisäiset palvelut. Ruokaviraston johtamisjärjestelmässä kukin toimintayksikkö vastaa prosessiensa strategisesta ja operatiivisesta johtamisesta. Strategisen kehittämisen kokonaisjohtaminen on organisoitu päämäärien mukaisesti tarkoituksenmukaisille strategiatimeille.

2. RUOKAVIRASTON VUODEN 2021 TULOSTAVOITTEET JA ALUSTAVAT TAVOITTEET VUOSILLE 2022–2025

Ruokavirasto tukee toiminnallaan vuoden 2021 talousarvion pääluokkaperusteluissa ja luvun 30.01 (Hallinto ja tutkimus) sekä lukujen 30.10 (Maaseudun kehittäminen) ja 30.20 (Maa- ja elintarviketalous) yhteisessä selvitysosassa sekä luvun 30.40 (Luonnonvaratalous) selvitysosassa esitettyjen maa- ja metsätalousministeriön hallinnonalan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden, toiminnallisen tuloksellisuuden ja voimavarojen hallinnan tavoitteiden saavuttamista.

2.1 Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteet

Ruokavirasto tukee toiminnallaan laajasti edellä kohdassa 1.1 todettuja yhteiskunnallisia vaikuttavuuden tavoitteita. Toimenpiteitä kohdennetaan erityisesti seuraavalla tavalla:

A1. Vastuullisen ja uudistuvan ruokajärjestelmän kilpailukyky paranee

A11. Kaikille on riittävästi turvallista ja ravitsevaa ruokaa

- Ruokavirasto ohjaa koko elintarvikeketjun turvallisuuden valvontaa ja uusien elintarviketurvallisuussäädösten soveltamista sekä tuottaa tietoa turvallisesta ravitsemuksesta ja edistää ravitsemussuosittelun toteuttamista.
- Ruokavirasto varmistaa kansallisten toimien ja yhteisen maatalouspolitiikan suorien tukien ja maaseudun kehittämistoimien tuloksellisella toimeenpanolla ruoantuotannon kannattavuutta, ruokaketjun tuotannon ja yrittäjyyden monipuolisuutta ja ympäristön kannalta kestävien tuotantotapojen yleistymistä.

A12. Suomalaisen ruoan kysyntä ja vienti kasvavat

- Ruokavirasto maksajavirastona luo edellytyksiä mautilojen ja maaseudun ruoka-alan yritysten kannattavalle ja kestäväälle tuotannolle sekä tuotantoedellytysten kehittymiselle.
- Ruokavirasto edistää uusien vientimarkkinoiden avaamista ja olemassa olevien säilyttämistä mm. huolehtimalla elintarvikkeiden ja rehujen turvallisuudesta ja eläintautien torjunnasta.
- Ruokavirasto luo edellytyksiä kotimaisen ruoan kysynnälle sekä tuottaa ja julkaisee avoimena datana tietoa suomalaisesta ruuasta (mm. puhtaus, alkuperä).

A13. Ruokajärjestelmä on kuluttaja- ja markkinalähtöinen

- Ruokavirasto suunnittelee ja kehittää toimintaansa ja kuluttajaviestintää yhdessä asiakkaitensa ja sidosryhmien kanssa.
- Ruokavirasto viestii aktiivisesti mautilojen tuotannon ja maaseudun monipuolisesta kehittämisestä luoden edellytyksiä kotimaisen tuotannon ja tarjonnan tunnettuudelle.

A14. Ruokajärjestelmä toimii kannattavasti

- Ruokavirasto varmistaa yhteisen maatalouspolitiikan suorien tukien ja maaseudun kehittämistoimien ja maatalouden markkinatukien maksamisesta oikein ja ajallaan.

A15. Ruokajärjestelmän arvonnisa kasvaa ja se jakaantuu oikeudenmukaisesti

- Ruokavirasto mahdollistaa ruokajärjestelmän tuotannon kasvua ja uusien innovaatioiden tuottamista.

- Ruokavirasto varmistaa toimialan yritysten valvonnalla, etteivät lainsäädännön vastaisesti toimivat saa epäreilua kilpailuetua.

A16. Maatalouden tuotantorakenne ja tuottavuus parantuvat

- Rakennetukien, yritysrahoituksen ja kehittämishankkeiden tuloksellisen toimeenpanon avulla Ruokavirasto mahdollistaa maatilojen rakenteellisen kehittymisen ja tuottavuuden kasvun.

A17. Tuotantopanokset säilyvät korkeatasoisina ja turvallisina

- Ruokavirasto varmistaa uusien tuotantopanoksia koskevien säädösten toimeenpanon sekä ohjaa siementen, taimiaineiston, lannoitteiden ja rehujen turvallisuuden ja laadun valvontaa.

A18. Eläintaudit ja kasvintuhoojat ovat hallinnassa

- Ruokavirasto varmistaa eläintautien ja kasvintuhoojien torjunnan ja valvonnan sekä niihin liittyvät valmius- ja varautumistoimet.
- Ajallisesti ja maantieteellisesti kattavat seurantaohjelmat sekä tarjottavat analytiikan ja diagnostiikan palvelut tuottavat tiedon tilanteesta ja mahdollistavat nopean reagoinnin.

A19. Eläinten hyvinvointi on korkealla tasolla ja mikrobilääkeresistenssi on hallinnassa

- Ruokavirasto ohjaa eläinten hyvinvoinnin valvontaa.
- Ruokavirasto ohjaa eläinten lääkitsemisen valvontaa ja hallittua mikrobilääkkeiden käyttöä ja seuraa mikrobilääkeresistenssin esiintymistä.

A2. Uudistuva ja kestävä luonnonvaratalous lisää hyvinvointia ja korvaa uusiutumattomien raaka-aineiden ja energian käyttöä

Ruokavirasto mahdollistaa luonnonvara-alan toimintaympäristön kilpailukykyä ja kasvua sekä edistää luonnonvarojen elinvoimaisuutta, luonnon monimuotoisuutta ja elinympäristöjen tilaa luomalla edellytyksiä kannattavalle tuotannolle, ympäristökuorman pienentämiselle ja uusille innovaatioille mm. tukien ja maaseutuohjelman avulla (A21, A22, A23, A24).

Tukia kohdentamalla, tieteellisellä tutkimuksella ja riskinarvioinnilla sekä ruokahävikin vähentämistoimilla hillitään ilmastonmuutosta etenemällä kohti hiilineutraalisuutta, materiaalitehokkuutta ja suljettuja kiertoja. Toiminnassa otetaan huomioon myös keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma (Kaisu) sekä energia- ja ilmastostrategia (A25). Ilmastonmuutokseen varautumisessa virastolla on rooli vaikuttaa eläintauteihin, kasvintuhoojiin, elintarvikeuhkiin sekä kasvinjalostustoimintaan (A26).

Ruokavirasto luo edellytyksiä aktiiviselle luonnonvara-alan toimijoiden verkostoitumiselle, yhteistyölle ja kumppanuuksille (A27).

A21. Luonnonvaratalouden toimintaympäristö on kilpailukykyinen

A22. Luonnonvaroihin ja -tuotteisiin perustuva liiketoiminta on monipuolista ja jalostusaste kasvaa

A23. Luonnon aineettomien hyödykkeiden ja hyvinvointipalveluiden käyttö lisääntyy

A24. Uusiutuvien luonnonvarojen elinvoimaisuus, luonnon monimuotoisuus ja elinympäristöjen tila paranee sekä niiden käytön kestävyys turvataan

A25. Hillitään ilmastonmuutosta etenemällä kohti hiilineutraalisuutta, materiaalitehokkuutta ja suljettuja kiertoja

A26. Sopeudutaan ilmastonmuutokseen ja varaudutaan siitä aiheutuviin riskeihin

A27. Luonnonvaratalouden osaaminen, yhteistyö ja kumppanuudet vahvistuvat

A3. Monipuolinen yritystoiminta ja menestyvä maaseutu, monipaikkaisuus ja verkostot vahvistavat yhteiskuntaa

Ruokaviraston rooli on tukea yritystoiminnan monipuolistumista, maaseudun menestymistä sekä verkostojen syntymistä maaseudun kehittämissuunnitelmassa esitetyillä yritysrahoituksen ja kehittämishankkeiden sekä rakennetukien toimenpiteiden tuloksellisen toimeenpanon avulla, kysyntää vastaavalla koulutustarjonnalla sekä maaseutuverkostotyöllä. Tavoitteena on alueellisen ja paikallisen toiminnan kehittyminen, yritystoiminnan kehittämiseen kannustaminen sekä täsmällinen ja aktiivinen raportointi tavoitteiden toteutumisesta päätöksentekijöille ja kansalaisille. (Tavoitteet A31-A36).

A31. Maaseutualueiden yritys rakenne kehittyy ja uudistuu sekä kilpailukyky paranee

A32. Yrityksille on tarjolla osaavaa työvoimaa, rahoitusta ja palveluita

A33. Yhteiskunnan infrastruktuuri ja laadukkaat palvelut mahdollistavat hyvinvoinnin, asumisen ja elinkeinotoiminnan maaseudulla

A34. Alueellinen ja paikallinen yhteistyö sekä yhteisöllähtöinen paikallinen kehittäminen vahvistuvat

A35. Päätöksenteossa huomioidaan vaikutukset maaseudulle

A36. Maaseutu-, saaristo- ja kaupunkialueiden vuorovaikutus toimii

A4. Luotettavat ja laajakäyttöiset paikka-, kiinteistö- ja huoneistotiedot mahdollistavat uutta liiketoimintaa ja turvaavat omistusta

A44. Ruokaan ja uusiutuviin luonnonvaroihin liittyvät paikkatiedot mahdollistavat tehokkaita prosesseja ja palveluita sekä uutta liiketoimintaa

Kohtaan A4 liittyvät toimenpiteet kytkeytyvät Ruokaviraston kehitystoiminnassa kohtaan B3 ja tavoitteena on edistää Ruokaviraston tuottamien paikkatietojen käyttöä julkistamalla aineistoja ja kehittämällä sähköisiä palveluita sidosryhmien tarpeet huomioiden.

Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tavoitteiden toteuttamista tukevat toimenpiteet ja niiden aikataulus on kuvattu liitteessä 1 ja strategisten tavoitteiden keskeiset Ruokaviraston tunnusluvut on esitetty taulukossa 1.

Nämä vaikuttavuustavoitteet ovat voimassa myös vuosina 2022–2025 ellei muusta päätetä.

Taulukko 1. Yhteiskunnallista vaikuttavuutta koskevien strategisten tavoitteiden keskeiset tunnusluvut Ruokaviraston toimialalla (toteuma, ennuste ja alustavat tavoitteet).

Tunnusluku	Toteuma 2019 ¹	Tavoite 2020 ¹	Tavoite 2021 ¹	Alustava tavoite 2022-25
Maatalouden yrittäjätulo/FWU (euroa/vuosi) ²	15 800	kasvaa	kasvaa	kasvaa
Kotimaisen tuotannon osuus (%) kulutuksesta				
- liha yhteensä	80	kasvaa	kasvaa	kasvaa
- maitotuotteet yhteensä	67	kasvaa	kasvaa	kasvaa
Maataloustuotannon arvo (milj. euroa) ³	3 702	kasvaa	kasvaa	kasvaa
Elintarviketuotannon bruttoarvo yhteensä (milj. euroa) ⁴	29 713	kasvaa	kasvaa	kasvaa
Elintarvikeviennin arvo (milj. euroa) ⁵	1 751	kasvaa	kasvaa	kasvaa
Eläinten hyvinvointikorvauksia saaneiden tilojen osuus kotieläintiloista (%)	58	kasvaa	kasvaa	kasvaa
Tukivuonna maksettujen viljelijätukien osuus (%) myönnetystä kokonaistuesta	86	80	80	80
Vaarallisia tai helposti leviäviä eläintauteja (kpl) ⁶	1	0	0	0
Vaarallisia kasvintuhoojia (uusia pysyvästi) (kpl)	0	0	0	0
Raportoidut elintarvikevälitteiset ruokamyrkytysepidemiat (kpl)	42	alle 45	alle 45	alle 45
- niissä sairastuneiden määrä (kpl)	708	alle 1 000	alle 1 000	alle 1 000
Salmonellan esiintyvyys (%)				
- elintarviketuotantoeläimissä ja elintarvikkeissa	alle 1	alle 1	alle 1	alle 1
- elintarviketuotantoeläinten rehuissa	0	0	0	0
OIVA-tarkastuksissa parhaimmat tulokset saavuttaneet kohteet (%)	87	yli 85	yli 85	yli 85
Vaatimukset täyttävien tarkastuskohteiden osuus (%)				
- maatalouden tuotantopanokset (siemenet, lannoitevalmisteet, kasvinsuojeluaineet ja rehut)	93	yli 95	yli 95	yli 95
- luonnonmukainen elintarvikeketju	98	yli 95	yli 95	yli 95
- otantaan perustuva eläinsuojeluvalvonta	70	yli 85	yli 85	yli 85

2.2 Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteet

Ruokavirastolle asetetaan edellä kohdassa 1.2. todettujen toiminnallisten tuloksellisuuden tavoitteiden perusteella seuraavat tavoitteet:

B1. Toimintamme on asiakaslähtöistä, horisontaalista, avointa ja ennakoivaa

Ruokaviraston palvelulupaus

- Ruokaviraston toimintaa suunnitellaan ja kehitetään yhdessä asiakkaiden ja kumppanien kanssa. Asiakkaat ja kumppanit otetaan mukaan strategiaprosessiin, palvelumuotoiluun, valvonnan yleiseen suunnitteluun, toiminnan tulosten tarkasteluun ja keskeisiin tutkimus- ja kehittämishankkeisiin.
- Ruokavirasto yhtenäistää ruokaketjun valvontaa ja huolehtii valvontaketjun ammattitaidosta.
- Vuoden 2020 viljelijätuet on maksettu pääosin 30.6.2021 mennessä. Joulukuun 2021 loppuun mennessä on maksettu 80 prosenttia tukivuoden tuista. Vuoden 2021 tukihaku avautuu toukokuussa.

¹ Toteuma 2019 sekä vuosien 2020-2021 ennuste/tavoite on kirjattu TA 2021 mukaisesti.

² FWU on yrittäjäperheen työtunneista laskettu kokopäiväisesti työskentelevien yrittäjäperheen jäsenten lukumäärä (0,85 henkilöä tilaa kohti vuonna 2018). Maatalouden yrittäjätulo kuvaa keskimäärin yrittäjää kohti saatua tuloa vuodessa. Lähde: Luke.

³ Sisältää myyntitulojen lisäksi myös omaan ruokatalouteen, rehukäyttöön ja jatkojalostukseen käytettyjen tuotteiden arvon sekä varastonmuutokset. Lähde: Luke.

⁴ Maatalouden, elintarvikeollisuuden, ravitsemistoiminnan sekä elintarvikkeiden tukku- ja vähittäiskaupan tuotannon bruttoarvo. Lähde: Tilastokeskus. Kansantalouden tilinpito.

⁵ Luvut eivät sisällä rehuja. Lähde: Tulli/ETL.

⁶ Sisältää myös eläintautitapaukset luonnonvaraisilla eläimillä.

- Maaseuturahaston yritysrahoituksen ja kehittämishankkeiden sekä rakennetukien hallinnointijärjestelmän toiminnot ovat asiakkaiden ja hallinnon käytettävissä. Toimijat saavat tarvitsemansa luotettavan ja ajantasaisen seuranta-tiedon kohtuullisessa ajassa.
- Virasto tuottaa riittävästi eläintautien ja kasvintuhoojien diagnostiikkapalveluja ja keskeisistä laboratoriotutkimuksista 85 % on suoritettu tavoiteajassa.

B11. Johtamisemme on yhtenäistä, sitoutunutta ja vuorovaikutteista

Ruokaviraston johtamisessa keskitytään viraston strategian toteuttamiseen toimeenpanemalla vahvistettuja vaikuttavuus- ja mahdollistajapäämääriä. Tärkeitä painopisteitä ovat edelleen asiakkuuksien, tiedon ja henkilöstön johtaminen. Lisäksi vahvistetaan johtoryhmätyöskentelyä ja yhteisiä johtamisen käytäntöjä sekä edistetään edelleen valmentavaa ja luottamukseen perustuvaa johtamista.

B12. Viestintämme on suunniteltua, oikea-aikaista ja osa kaikkea toimintaa

Viestintä on ennakoivaa ja ottaa huomioon eri kohderyhmien tiedontarpeet. Viestinnän toimintatapoja ja välineitä kehitetään aktiivisesti. Sisällöt ovat selkeitä ja ymmärrettäviä.

B13. Kansainvälinen vaikuttamisemme on ennakoivaa ja aktiivista

Ruokavirasto osallistuu alansa kansainväliseen yhteistyöhön ja panostaa siinä niihin asioihin, jotka ovat Suomelle tärkeitä ja joiden merkitys kasvaa. Tähän erityisesti liittyvät toimenpiteet on merkitty liitteeseen 1 (KV).

B2. Tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoimintamme sekä neuvonta on verkostoitunutta, vaikuttavaa ja tukee ennakoivasti päätöksentekoa ja elinkeinojen kilpailukykyä

Ruokaviraston yhteiskunnalliseen tehtävään ja vaikuttavuuteen liittyvää tutkimusta tehdään yhteistyössä yliopisto- ja sektoritutkimuslaitosten kanssa viraston strategisten tavoitteiden mukaisilla alueilla. Kansallisen ja kansainvälisen tutkimusinfrastruktuuriyhteistyön avulla parannetaan toimialan mahdollisuuksia päästä entistä paremmin mukaan tieteelliseen ja teknologiseen kehitykseen.

Työssä noudatetaan Ruokaviraston tutkimusohjelmaa vuosille 2020-2024. Ruokavirasto tukee Neuvo2020-järjestelmän toimeenpanon avulla maataloustuotannon kilpailukykyä.

B3. Digitaaliset ratkaisumme ovat käyttäjälähtöisiä ja tietovarantomme ovat yhteensopivia, luotettavia ja niitä hyödynnetään tehokkaasti

Ruokaviraston toimintojen digitalisointia edistetään digitalisaatiosuunnitelman ja -tiekartan mukaisesti. Lähtökohtana on tuottaa julkishallinnon linjausten mukaiset, helpokäyttöiset, asiakaslähtöiset ja nykyaikaista teknologiaa hyödyntävät järjestelmät kustannustehokkaasti ja niin, että ruokajärjestelmän tietopääoma on sisällöllisesti ja laadullisesti hallittua sekä helposti hyödynnettävissä.

Ruokavirasto avaa tietoa suunnitelmallisesti yhteiskunnan käyttöön tietosuojavaatimukset huomioiden. Paikkatieto on Ruokaviraston toiminnassa (esim. valvonnassa) osa arkipäivää ja digitaalisesti saatavilla. Lisäksi manuaalisesta ja kertaluonteisesta tiedon tuottamisesta eri tarpeisiin siirrytään automatisoituun ja yhtenäiseen malliin.

Ruokavirasto sitoutuu tuottamaan ne IT-palvelut, joista se sopii asiakasvirastojen kanssa solmittavissa palvelusopimuksissa. Asiakasvirastojen tietojärjestelmien toimivuus, tietoturva ja tietosuoja varmistetaan palvelusopimusten mukaisesti.

B4. Ennakoimme riskejä ja varaudumme kriiseihin

Ruokavirasto varautuu elintarvikeketjun kriiseihin ja erityistilanteisiin valmiussuunnitelmiensa mukaisesti. Viraston varautuminen perustuu jatkuvaan aktiiviseen riskienhallintaan ja riskien arviointiin kattuen Ruokaviraston asiakkaiden toimintaan kohdistuvat riskit ja omaan toimintaan kohdistuvat riskit.

Riskinarviointien perusteella tehdään tarvittavat suunnitelmat (kuten eläintauti- ja kasvintuhoojakohdaiset suunnitelmat, valmiussuunnitelma). Suunnitelmien toimivuus varmistetaan osallistumalla harjoituksiin ja järjestämällä harjoituksia säännöllisesti. Tavoitteena on häiriötilanteissakin toimiva turvallinen ruokaketju, kasviterveyden ja eläinten terveyden ja hyvinvoinnin säilyminen sekä hyvä häiriöistä toipumiskyky.

Näitä tavoitteita sovelletaan myös vuosina 2022–2025, ellei muusta päätetä.

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteiden toteuttamista tukevat toimenpiteet ja niiden aika-aulutus on kuvattu liitteessä 1. Toiminnallista tuloksellisuutta koskevat keskeiset tunnusluvut on esitetty taulukossa 2. Toiminnalliseen tehokkuuteen sekä tuotoksiin ja niiden kehitykseen liittyvät tunnusluvut on esitetty taulukossa 3. Sähköisen tukihauksen kehitykseen ja laadunhallintaan liittyvät tunnusluvut sekä palvelusopimusten toteuma on esitetty taulukossa 4.

Maksullista toimintaa koskevat keskeiset tunnusluvut, tavoitteet ja niiden arvioitu kehitys sekä henkilötyövuodet on kuvattu liitteessä 1.

Taulukko 2. Päätoimintojen kustannukset, tuotot ja henkilötyövuodet.

	Toteuma 2019			Ennuste 2020			Tavoite 2021		
	Kust. 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv	Kust. 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv	Kust. 1 000 €	Tuotot 1 000 €	Htv
Maatalous	16 613	513	128	16 613	490	127	20 641	498	126
Maaseudun kehittäminen	7 802	1 686	69	7 802	1 610	69	8 816	1 638	68
Metsätalous	536	9	6	536	9	6	520	9	6
Elinkeinokala-, riista- ja porotalous	889	252	9	889	241	9	861	250	9
Elintarviketurvallisuuden valvonta	26 639	15 340	239	28 069	14 647	237	29 224	14 898	235
—laboratoriopalvelut ja riskinarviointi	10 521	349	116	10 521	333	115	10 583	339	115
—tieteellinen tutkimus	151	59	2	151	56	2	146	57	2
Eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta	10 490	2 794	79	10 490	2 668	78	11 788	2 714	78
—laboratoriopalvelut ja riskinarviointi	12 091	1 165	128	12 091	1 112	127	12 585	1 131	126
—tieteellinen tutkimus	1 225	386	12	1 225	369	12	1 186	375	12
Kasvintuotannon ja kasvinterveyden valvonta	8 106	3 099	77	8 106	2 959	77	8 296	3 010	76
—laboratoriopalvelut ja riskinarviointi	4 343	1 044	50	4 343	997	50	4 207	1 014	49
—tieteellinen tutkimus	143	138	1	143	132	1	138	134	1
FEAD vähävaraisten apu	4 491	4 384	4	4 491	4 186	4	4 339	4 258	4
Ulkoiset IT-palvelut	2 886	2 730	47	2 886	2 607	47	2 789	2 652	46
Yhteensä⁷	106 981	33 948	967	108 856	32 416	961	116 619	32 977	953

⁷ Ei sisällä elintarvikemarkkinavaltuutetun toimistoa (0,500 milj. euroa ja 4 HTV Tae 2021) eikä IT-asiantuntijapalveluiden läpilaskutusta

Taulukko 3. Toiminnalliseen tehokkuuteen sekä tuotoksiin ja niiden kehitykseen liittyvät tunnusluvut.

Tunnusluku	Toteuma 2019	Arvio 2020	Tavoite 2021	Tavoite (tai arvio) 2022	Tavoite (tai arvio) 2023	Tavoite (tai arvio) 2024	Tavoite (tai arvio) 2025
Kokonaistuottavuus (taloudellisuusindeksi) ⁸	100	100	100,5	101	101,5	102	102,5
Työn tuottavuus (tuottavuusindeksi) ¹²	100	100	100,5	101	101,5	102	102,5
Maatalous (htv)	128	(128)	(128)	(128)	(128)	(128)	(128)
Tukijärjestelmän suunnittelu, ohjaus ja seuranta (htv)	96	(96)	(96)	(96)	(96)	(96)	(96)
Tukien valvonta ja tarkastus (htv)	32	(32)	(32)	(32)	(32)	(32)	(32)
Maaseudun kehittäminen (htv)	60	(60)	(60)	(60)	(60)	(60)	(60)
Tukijärjestelmän suunnittelu, ohjaus ja seuranta (htv)	49	(49)	(49)	(49)	(49)	(49)	(49)
Tukien valvonta ja tarkastus (htv)	11	(11)	(11)	(11)	(11)	(11)	(11)
Maaseutuverkostoyhteistyö (htv)	9	(9)	(9)	(9)	(9)	(9)	(9)
Metsätalous (htv)	6	(6)	(6)	(6)	(6)	(6)	(6)
Tukijärjestelmän suunnittelu, ohjaus ja seuranta (htv)	3	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)
Tukien valvonta ja tarkastus (htv)	3	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)	(3)
Elinkeinokala-, riista- ja porotalous (htv)	9	(9)	(9)	(9)	(9)	(9)	(9)
Tukijärjestelmän suunnittelu, ohjaus ja seuranta (htv)	7	(7)	(7)	(7)	(7)	(7)	(7)
Tukien valvonta ja tarkastus (htv)	2	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)	(2)
Elintarvikkeet ja rehut							
Laboratoriotutkimukset (kpl)	149 832	(150 000)	(150 000)	(150 000)	(150 000)	(150 000)	(150 000)
Suunnittelu, ohjaus ja asiantuntijatyö (htv)	n/a	(75)	(75)	(75)	(75)	(75)	(75)
Valvonnan toimenpiteet (kpl)	2 890	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500	2 500
- Rehualan toimijoiden valvonta	1 637	(1 600)	(1 600)	(1 600)	(1 600)	(1 600)	(1 600)
- Luonnonmukainen tuotanto	1 113	(900)	(900)	(900)	(900)	(900)	(900)
- Kasvisten kaupanormit ja ESP	46	-	-	-	-	-	-
Lihantarkastus (1 000 kg)	388 361	(380 000)	(380 000)	(380 000)	(380 000)	(380 000)	(380 000)
Eläinten terveys ja hyvinvointi							
Laboratoriotutkimukset (kpl)	181 016	(185 000)	(200 000)	(200 000)	(200 000)	(200 000)	(200 000)
Suunnittelu, ohjaus ja asiantuntijatyö (htv)	n/a	(56)	(56)	(56)	(56)	(56)	(56)
Valvonnan toimenpiteet	2 035	(1 600)	(1 600)	(1 600)	(1 600)	(1 600)	(1 600)
- Eläinlääkinnällinen rajatarkastus (lkm)	2 035	(1 600)	(1 600)	(1 600)	(1 600)	(1 600)	(1 600)
Kasvintuotannon edellytykset ja kasvinterveys							
Laboratoriotutkimukset (kpl)	47 742	(51 200)	(51 200)	(51 200)	(51 200)	(51 200)	(51 200)
Suunnittelu, ohjaus ja asiantuntijatyö (htv)	n/a	(47)	(47)	(47)	(47)	(47)	(47)
Valvonnan toimenpiteet (kpl)	5 212	(6 735)	(6 735)	(6 735)	(6 735)	(6 735)	(6 735)
Lannoitevalmisteet	380	(400)	(300)	(300)	(300)	(300)	(300)
Siementuotanto	1 523	(1 500)	(1 500)	(1 500)	(1 500)	(1 500)	(1 500)
Kasvinterveys, metsänviljelyaineiston taimitarhat ja varastot sekä Venäjän tuontipuu	3 309	(3 736)	(3 736)	(3 736)	(3 736)	(3 736)	(3 736)
Tieteellinen tutkimus							
Tieteelliset referoidut julkaisut (kpl)	29	30	25	25	25	25	25
Muut tieteelliset julkaisut (kpl)	5	4	5	5	5	5	5
Muut julkaisut (kpl)	52	35	40	40	40	40	40
Avoimesti saatavilla olevien (OA) julkaisujen osuus (%)		70	70	70	75	75	80
Ulkoiset IT-palvelut (htv)	47	47	(46)	(46)	(46)	(46)	(46)

⁸ Viraston ensimmäisen toimintavuoden osalta laskentaa tuottavuuden ja taloudellisuuden osalta ei voitu tehdä, koska virastolla ei ollut vertailuvuotta edelliseen vuoteen. 2019 = 100.

Taulukko 4. Sähköisen tukihaun kehitykseen, laadunhallintaan ja viestintään liittyvät tunnusluvut sekä palvelusopimusten ja ulkopuolisen hankerahoituksen toteuma.

Tunnusluku	Toteuma 2019	Arvio 2020	Tavoite 2021	Alustava tavoite 2022	Alustava tavoite 2023	Alustava tavoite 2024	Alustava tavoite 2025
Maatalous ja maaseudun kehittäminen							
Sähköinen tukihakuprosentti							
- Pinta-alaperusteiset tuet	94	94	95	96	96	96	96
- Yritys-, hanke- ja rakennetuet	93	94	95	95	95	100	100
Yritys-, hanke- ja rakennetukivarojen sidonnat ja maksut							
<i>Ohjelmakausi 2014-2020</i>							
- Sidontaprosentti	89	100					
- Maksuprosentti sidonnoista	65	80	90	95	100		
- Maksuprosentti rahoitussuunnitelmasta	49	70	80	90	100		
<i>Siirtymäkausi (2021-2022)</i>							
- Sidontaprosentti			40	100			
- Maksuprosentti sidonnoista			20	40	60	80	100
- Maksuprosentti rahoitussuunnitelmasta			8	40	60	80	100
<i>Elvytysväline</i>							
-Sidontaprosentti			30	100			
-Maksuprosentti sidonnoista			20	40	60	80	100
Laadunhallinta ja sen kehitys							
Sähköisten palveluiden häiriöttömyys, % ⁹							
- Ruokavirasto.fi	100	98	98	98	98	98	98
- Eläintietojärjestelmä	100	98	98	98	98	98	98
- Oiva	100	98	98	98	98	98	98
- Vipu	100	95	95	95	95	95	95
- Hyrrä	100	95	95	95	95	95	95
- ELMO	100	95	95	95	95	95	95
Puimuri-yhteydenottohallintajärjestelmään tulleet tapaukset (ja yhteydenotot)	10 361 (15 503)						
Palvelusopimusten toteuma (%) ¹⁰	93	98	98	98	98	98	98
Ulkopuolisen rahoituksen hankekemukset (kpl)¹¹							
- joista hyväksytyt rahoituspäätökset (%)	77	30	30	30	30	30	30
Viestintään liittyviä tunnuslukuja							
Vuorovaikutus ja viestintä (VMBaro)	3,27	3,28	3,28	3,28	3,28	3,28	3,28
Ruokavirasto.fi-sivusto							
- Saavutettavuusarvosana (max 100)	97,2	97,2	97,5	98	98	98,3	98,5
- Sivustolla kävijä saa tarvitsemansa tiedon kokonaan tai osittain (%)	64	64	64	67	69	70	72
PR Barometer -viestintätutkimus ¹²							
- Median yleinen tyytyväisyys yhteistyöhön (1-10)	7,70		7,72		7,75		7,75
- Organisaation maine (1-10)	7,72		7,80		7,90		8,00
- Luotettavuus (1-10)	8,57		8,57		8,57		8,57

2.3 Voimavarojen hallinnan tavoitteet

Ruokavirastolle asetetaan edellä kohdassa 1.3 todettujen voimavarojen hallintaa koskevien tavoitteiden perusteella seuraavat tavoitteet.

⁹ Tarkoitetaan taulukossa lueteltujen sähköisten palveluiden todellista, teknistä käytössä oloaika suhteessa tavoiteltuun käytössä oloaikaan (%).

¹⁰ Ulkoisten asiakasvirastojen palvelusopimuksissa suunniteltu Ruokaviraston tuottaman htv-määrä verrattuna toteumaan

¹¹ Tunnusluku koskee tieteellisen tutkimuksen rahoituspäätöksiä

¹² PR Barometer on Taloustutkimus Oy:n toteuttama tutkimus järjestöjen ja julkishallinnon organisaatioiden viestinnästä. Tutkimus selvittää toimittajien käsityksiä yksittäisten organisaatioiden maineesta ja menettelytavoista mediasuhteiden hoitamisessa.

C1. Henkilöstömme on osaavaa, arvostettua ja voi hyvin

Jatketaan osaamisen hallintaa, kartoittamista, kehittämistä ja liikuteltavuutta tukevia toimenpiteitä. Tuetaan osaamisen ylläpitoa ja sitouttamista yhteisen palkkausjärjestelmän käyttöönotolla, soveltamisella ja kehittämisellä. Tuetaan kokemusta ja havaintoa keskinäisestä arvostuksesta varmistamalla viraston arvojen toteutumista. Viestitään asiantuntemuksesta sidosryhmätyössä ja osana työnantajakuvaviestintää. Jatketaan työkykyjohtamisen kentän ohjelmien, prosessien ja mallien soveltamista ja kehittämistä.

Resurssimme ovat riittävät ja oikein kohdennetut

C2. Tehtävät ja toiminta on sopeutettu määrärahojen puitteisiin

Jatketaan viraston toiminnan ja talouden sopeuttamissuunnitelman toteuttamista, jotta viraston toiminta voidaan sopeuttaa virastolle asetettujen määrärahakehysten mukaiseksi. Uusien sopeuttamistoimien suunnittelua ja käyttöönottoa jatketaan viraston kaikilla toimialoilla.

C3. EU:n ja muu ulkopuolinen rahoitus on tehokkaasti hyödynnetty

Kehitetään toimintatapoja tutkimuksen ulkopuolisen rahoituksen hakemiseen ja hyödyntämiseen yhdessä kansainvälisten ja kansallisten kumppanien kanssa. Maksajavirastotoiminnalla pyritään hyödyntämään täysimääräisesti EU:n myöntämät viljelijä- ja maaseudun kehittämistuet sekä markkinatuet. Tieteellisen tutkimuksen rahoitukseen liittyvät tavoitteet on esitetty taulukossa 4.

C4. Toimitilahallinta ja hankintatoimi sekä toimipaikkaverkko ovat tehokkaita

Ruokavirasto jatkaa tilankäytön tehostamista ja hakee aiempaa laajempaa yhteistyötä toimitilojen suhteen. Toimitilatehokkuuden tunnusluku on taulukossa 5.

Viraston hankintatointa ja -prosesseja kehitetään ja yhtenäistetään huomioiden valtiotalonhallinnon yhteiset vaatimukset ja tavoitteet. Viraston toiminnassa huomioidaan lisäksi kestävä kehitysperiaatteet.

C5. Hallinnon rakenteet tukevat tuottavuuden kasvua, ohjaamista ja johtamista

Kehitetään organisaation rakenteita ja viraston prosesseja viraston strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi toiminnasta saatujen kokemusten perusteella. Prosessien uudistamisen lähtökohtana ovat asiakkaiden tarpeet ja olosuhteet sekä palvelujen ja toimintamallien korkea laatu.

Näitä tavoitteita sovelletaan myös vuosina 2022–2025, ellei muusta päätetä.

Voimavarojen hallintaan liittyvien tavoitteiden toteuttamista tukevat toimenpiteet ja niiden aikataulut ovat liitteessä 1. Voimavarojen hallintaa koskevat keskeiset tunnusluvut ja niiden ennakoitu kehitys on esitetty taulukossa 5.

Ruokaviraston rahoituslaskelma sekä tuotto- ja kululaskelma on esitetty liitteessä 1.

Taulukko 5. Henkilöstön rakennetta, hyvinvointia ja osaamista sekä toimitilatehokkuutta koskevat tunnusluvut (ennuste sekä tavoite tai arvio kehityssuunnasta).

Tunnusluku	Toteuma 2019	Tavoite 2020	Alustava tavoite 2021	Alustava tavoite 2022	Alustava tavoite 2023	Alustava tavoite 2024	Alustava tavoite 2025
Henkilöstön rakenne							
Henkilöstömäärä, henkilötyövuotta, josta	967	964	957	947	937	927	917
- toimintamomentilta palkatut (htv)	945	937	934	924	914	904	894
- Muilta TA-momenteilta palkattu ¹³	22	27	23	23	23	23	23
Henkilöstömäärä, naiset / miehet (%)	70 /30	(70 /30)	(70 /30)	(70 /30)	(70 /30)	(70 /30)	(70/30)
Osa-aikaisen henkilöstön osuus (%) ¹⁴	6,5	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0	7,0
Hyvinvointi ja osaaminen							
- Työtyytyväisyysindeksi, indeksiluku (1-5) ¹⁵	3,44	3,5	3,55	3,6	3,65	3,7	3,75
- Työyhteisöindeksi ¹⁷	3,8	3,8	3,8	3,9	3,9	3,9	4,0
- Johtajuusindeksi ¹⁷	3,3	3,4	3,5	3,5	3,6	3,6	3,7
- Innovointikyvykyys ¹⁷	3,6	3,6	3,6	3,7	3,7	3,7	3,8
- Työnantajakuva ja arvot ¹⁷	3,43	3,4	3,4	3,4	3,5	3,5	3,6
- Sairauspoissaolot, tpv/htv	9,8	10,0	9,0	9,0	8,0	8,0	8,0
- Terveyspäiväprosentti (%) ¹⁶	96,1	(95,9)	(95,9)	(95,9)	(95,9)	(95,9)	(95,9)
- Koulutustaso, indeksiluku (1-8) ¹⁷	5,9	5,9	6,0	6,0	6,0	6,1	6,1
- "Voin oppia ja uudistua työssäni" ¹⁷	3,71	3,78	3,8	3,85	3,9	3,9	3,9
- Koulutukseen osallistuneiden osuus henkilöstöstä (%) ¹⁷	42	50	52	54	56	58	60
Henkilökierto (lähtö + tulo) ¹⁸	..						
Muut							
Toimitilatehokkuus [tsto] ¹⁹	15,9	15	15	15	15	15	15

¹³ Teknisen avun resurssit vuonna 2021: verkostopalvelut 8 htv, Maaseutulinjan omat 13 htv, Fead 3 htv, kalatalous 2 htv. Rahoituskauden 2021-2027 teknisen avun määrästä ja jakautumisesta eri toimijoiden kesken ei ole vielä päätöksiä.

¹⁴ Osuudet aktiivisista sopimuksista

¹⁵ VM/Baro

¹⁶ Laskenta: Mittari on niiden työpäivien % -osuus kokonaistyöpäivämäärästä, jotka eivät ole sairauspäiviä. Mittari on: 100,0 % - (sairauspäivien lkm: kaikkien työpäivien lkm)

¹⁷ Vuoden 2019 lukuun on laskettu koulutuskorvauksen saaneet, eikä mukana ole e-oppiva-kurssien suorittaneita. Jatkossa e-oppiva-kurssien suorittamiseen kannustetaan ja tiedon mukaan ottamisen odotetaan kasvattavan koulutuksiin osallistuneiden osuutta.

¹⁸ Henkilökiertoon osallistuneiden määrästä ei ole tietoja saatavissa, mutta tavoitteen toteumaa arvioidaan sanallisesti tilinpäätöksessä.

¹⁹ Senaatin HTH-järjestelmän tieto toimistotiloja koskien.

3. SEURANTA JA RAPORTOINTI

Ruokavirasto toimittaa ministeriölle vuoden 2021 tulostavoitteiden toteutumista koskevan väliraportin 31.8.2021 mennessä. Merkittävien poikkeamien osalta Ruokaviraston tulee olla yhteydessä ministeriöön mahdollisimman pikaisesti. Tulostavoitteiden lopullinen toteuma raportoidaan osana tilinpäätöstä.

Tulostavoitteiden toteuman arvioinnissa käytetään valtion tulostietojärjestelmän (Netra) arvosana-asteikkoa: 1 = Tavoitteesta on luovuttu, 2 = Tavoite ei ole toteutunut, 3 = Tavoite on toteutunut osittain, 4 = Tavoite on saavutettu, 5 = Tavoite on ylitetty. Asteikko on Valtiokonttorin suosituksen mukainen.

Tilinpäätökseen sisältyvä toimintakertomus toimitetaan ministeriöön 28.2.2022 mennessä täydennettynä mahdollisilla tulosohjauksessa mainituilla lisätiedoilla.

Ruokaviraston perustehtäviin vaikuttavien toimintaympäristön muutosten kuvaus (liite 2) sekä tulostavoitteet, niihin liittyvät toimenpiteet, tunnusluvut ja laskelmat päivitetään vuosittain.

Helsingissä 29. päivänä tammikuuta 2021

Seinäjoella 20. päivänä tammikuuta 2021

Kansliapäällikkö Jaana Husu-Kallio
Maa- ja metsätalousministeriön puolesta

Pääjohtaja Antti-Jussi Oikarinen
Ruokaviraston puolesta

Ruokaviraston tulossopimus 2021–2025

LIITE 1: Tulostavoitteiden toteuttamista tukevat toimenpiteet, niiden aikataulut sekä tunnusluvut ja laskelmat

Yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden toteutumista tukevat toimenpiteet ja niiden aikataulut:

Tavoitteet	HO- ja SDG- ta-voitteet	Toimenpide	2021	2022	2023	2024	2025
A11, A12, A18		<p>1. Torjutaan koronaepidemian aiheuttamia vaikutuksia</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ruokaviraston toiminnassa ja toimialan ohjauksella varmistetaan, ettei koronaepidemia heikennä ruokajärjestelmän ja maaseudun elinkeinojen kilpailukykyä, turvallisuutta eikä ruuan saatavuutta. - Seurataan koronavirukseen (SARS-Cov-2) liittyvää tutkimusta ja viruksen aiheuttamia vaikutuksia elintarviketurvallisuuteen ja eläinten terveyteen sekä välitetään tietoa MMM:lle ennakointitarpeisiin. - Osallistutaan koronatilanteen aiheuttamien vaikutuksien torjuntaan kansainvälisessä kaupassa. 	x				
A18		2. Edistetään laboratorionohjaisen tiedon hyödyntämistä zoonosiriskien seurannassa.	x	x			
A11		3. Viestitään ravitsemusturvallisuudesta ja osallistutaan ravitsemus- ja ruokasuositusten laatimiseen.	x	x			
A11		4. Ylläpidetään koostumusanalytiikkaosaamista osallistamalla aktiivisesti menetelmien soveltamiseen liittyvään kansalliseen sekä EU- ja kansainväliseen työhön.	x				
A11		5. Ruokavirasto osallistuu ESR+ -mukaisen ruoka-avun toimeenpanon valmisteluun yhteistyössä MMM:n, STM:n ja TEM'in kanssa.	x	x			
A11, A18, A19	SDG3 HO	6. Tehostetaan vakavien eläintautien, erityisesti afrikkalaisen sikaruton, torjuntaa ja jatketaan salmonellaerivapauden ylläpitämistä: - Tehostetaan salmonellavalvonnan ohjausta sekä tutkimusta ja laboratoriotyötä. - Selvitetään salmonellan tartuntälähteitä ja torjuntakeinoja salmonellatilanteen heikentymisen estämiseksi.	x	x	x		
A11, A18, A19		7. Varmistetaan elintarvike-, rehu- ja eläintautivalvonnan, tutkimuksen ja seurannan tiedojen hallinta ja raportointi mm. EFSA:lle.	x	x			
A11, A18, A19		8. Kehitetään menettelyitä hallinnonalan toimintaa tukevien nopeiden asiantuntija-arvioiden tuottamiseen.	x				
A11, A18, A19	SDG12	9. Parannetaan rikollisuuden torjunnan ja etämyynnin valvonnan organisointia sisäisesti ja jatketaan yhteistyötä muiden viranomaisten kanssa.	x	x			

Tavoitteet	HO- ja SDG- ta- voitteet	Toimenpide	2021	2022	2023	2024	2025
A11, A18, A19		10. Toimeenpannaan uudistuvaa elintarvikelainsäädäntöä ja EU:n uutta valvonta-asetusta sekä ohjeistetaan erityisesti uusien soveltamisalueiden osalta.	x	x			
A11-A19		11. Vaikutetaan EU- ja kansallisen lainsäädännön valmisteluun erityisesti toimeenpanoa koskeissa asioissa.	x	x			
A12, A14		12. Ruokavirasto hyödyntää elintarvikealan pk-yrityshankkeen tuloksia yritysten neuvonnassa.	x	x			
A12		13. Ruokavirasto on aktiivisesti mukana miettimässä komission vuoden lopussa julkaistavan menekinedistämispolitiikan evaluointia koskevan kertomuksen perusteella nykyiseen asetukseen tarvittavia muutoksia.	x				
A12		14. Ruokavirasto luo osaltaan edellytyksiä vastuullisten ja kestävien elintarvike- ja ruokapalveluhankintojen edistämiseksi Suomen kansallisen hankintastrategian mukaisesti.	x				
A12	KV	15. Ruokavirasto varmistaa osaltaan Brexitin myötä viennin ja tuonnin virroille aiheuttamien muutosten hallintaa.	x	x			
A12	SDG8, KV	16. Tuotetaan tietoa kotimaisesta elintarviketuotannosta ja sen vahvuuksista kysynnän lisäämiseksi ja viennin edistämiseksi.	x	x			
A12	SDG8, KV	17. Parannetaan yritysten vientiosaamista ja -mahdollisuuksia neuvonnan, markkinoillepääsy selvitysten, vientivalvonnan ja muiden toimenpiteiden avulla uusien vientimarkkinoiden avaamiseksi ja nykyisten säilyttämiseksi.	x	x			
A13, A15		18. Ruokavirasto viestii aktiivisesti viljelijöiden ja maaseudun muiden toimijoiden suuntaan, jotta elvytykseen ja siirtymäkauteen liittyvät rahoitusmahdollisuudet hyödynnetään mahdollisimman täysimääräisesti.	x	x			
A15		19. Luomukeruuun sertifiointijärjestelmän tunnetuksi tekeminen ja oman erillisen ohjeistuksen luominen.	x				
A16, A21, A22		20. Ruokavirasto tehostaa edelleen yhteisen kalastuspolitiikan mukaisten jäljitettävyyssääntöjen valvonnan täytäntöönpanoa.	x				
A16, A21, A22		21. Ruokavirasto tehostaa yhteisen kalastuspolitiikan mukaisten seuraamusten määräämistä ja kehittää soveltamislinjauksia seuraamusten vaikuttavuuden ja toimijoiden yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi.	x				
A17	SDG12 ja 15	22. Varmistetaan tuotantopanoksia koskevien säädösten toimeenpano, ohjataan siementen, taimiaineiston, rehujen ja lannoitteiden turvallisuuden ja laadun valvontaa sekä toimeenpannaan EU:n uutta lääkerehuasetusta ja hukkakaura-asetusta.	x				
A18	SDG15	23. Toimeenpannaan EU:n kasvinterveys- ja valvonta-asetusta. Jatketaan edelleen työtä kasvinterveystietoisuuden lisäämiseksi.	x				
A18		24. Toimeenpannaan EU:n eläinterveysnäköstö ja uusi eläintautilaki.	x				

Tavoitteet	HO- ja SDG- ta-voitteet	Toimenpide	2021	2022	2023	2024	2025
A18		25. Selvitetään perusteet maksullisten eläintautitutkimusten hintojen alentamiseen ottaen huomioon talousarvioon tehty kirjaus ja vaikutukset kilpailuneutraaliuteettiin.	x				
A18, A19	SDG12	26. Viestitään kansalaisille ajantasaisesti eläintauti- ja mikrobiolääkeresistenssilanteesta. Julkaistaan verkkosivuilla avointa tietoa tuotanto- ja villieläinten tautitilanteesta ja tutkimustuloksista.	x	x			
A18, A21, A26		27. Ruokavirasto osallistuu metsänviljelyaineiston kaupasta annetun direktiivin uudistamistyöhön ja uuden metsäpuuiden siemenviljelysten perustamisohjelman valmisteluun.	x	x			
A19	SDG12	28. Ruokavirasto ohjaa eläinsuojelulain toimeenpanoa ja valvontaa perustuen uusimpaan tutkittuun tietoon, esim. eläinten jalostuksesta, edistää eläinten hyvinvointia eri keinoin, sekä kehittää eläinten hyvinvoinnin valvontajärjestelmää paikallistasolla (ml. luovan- ja ilmoituksenvaraisten toimijoiden valvonnan raportointi).	x				
A11, A19	SDG3, HO	29. Jatketaan antibioottien vähäisen käytön kehittämistä: jatketaan mikrobiolääkeresistenssin torjunnan kansallisen toimintaohjelman (AMR-NAP) toimeenpanoa ja kehittämistä, kehitetään mikrobiolääkkeiden eläinlajikohtaisen käyttötiedon keruuta, päivitetään mikrobiolääkkeiden käyttösuosituksia ja tuetaan aktiivisesti metafylaksiaan liittyvien ohjeiden kehittämistä ja soveltamista.	x				
A11, A14, A16, A21- A27, A35,44		30. Ruokavirasto osallistuu maankäyttösektorin toimenpidekokonaisuuden ja ilmastosuunnitelman valmisteluun ja toimeenpanoon kehittämällä tietovarantoja ja osallistumalla tutkimus- ja kehittämishankkeisiin ja niiden ohjaamiseen sekä ministeriön työryhmiin (esim. maankäytön muutoksen seuranta ja maaperätiedon kehittäminen).	x	x			
A21		31. Ruokavirasto huolehtii lakisääteisten aikataulujen puitteissa Kemera-lainsäädännön mukaisista seuraamustoimenpiteistä.	x				
A1, A2		32. Ruokavirasto ohjaa toimialallaan ja edistää yhdessä muiden toimijoiden kanssa alueellisten ja paikallisten ruuantuotannon riskienhallintaan keskittyvien yhteistyöverkostojen syntymistä.	x				
A25	SDG12 ja 13	33. Edistetään materiaalitehokkuutta ja suljettuja kiertoja tulkintojen ja ohjeistuksen kautta.	x	x			
A25	SDG12	34. Osallistutaan muovitekartan toimenpiteiden toteuttamiseen Ruokaviraston vastuullaan osalta.	x	x			
A27, B3	HO	35. Ruokavirasto on aktiivisesti mukana rakentamassa ja pilotoimassa bio- ja luonnonvaralan viranomaisten uudenlaista kumppanuusmallia ja yhteisiä valmennuspalveluja, esi-merkkinä Tunnustelupalvelu/yhteinen valtakunnallinen valmennusympäristö.	x	x			

Tavoitteet	HO- ja SDG- ta- voitteet	Toimenpide	2021	2022	2023	2024	2025
A14, A16, A32, A33, A34		36. Ruokavirasto varmistaa, että tietojärjestelmien tekniset mahdollisuudet ja sisältö täyt- tävät EU:n edellyttämät vaatimukset hallinnoinnin, seurannan, raportoinnin ja valvon- nan osalta rahoituskaudella 2014-2020, siirtymäkaudella 2021-2022 (huomioiden erik- seen siirtymäkauden varat ja elvytysvarat) sekä CAP-suunnitelman toimeenpanon alka- essa 2023.	x	x			
A32, A33, A34		37. Ruokavirasto varmistaa ajantasaisella rahoituksen ja valtuuden käytön seurannalla maaseutuohjelman täysimääräisen toteutumisen siirtymäkauden loppuun asti.	x	x			
A36		38. Ruokavirasto toimii kyläkauppa-avustuksen toimeenpanevana viranomaisena	x	x			
A13-16, A19, A21- 27, A31-A34 ja A36		39. Huolehditaan toimeenpanon muutoksiin liittyvien asioiden koulutuksesta ja tiedotta- misesta asiakkaille, hallintokumppaneille ja muille sidosryhmille.	x	x			
A13-16, A19, A21- 27, A31-A34 ja A36	SDG15	40. Valmistellaan EU:n CAP27 -strategiasuunnitelmaa ja sen toimenpiteiden toimeenpa- noa.	x	x			

Toiminnallisen tuloksellisuuden tavoitteiden toteutumista tukevat toimenpiteet ja niiden aikataulut:

Tavoitteet	HO- ja SDG- tavoitteet	Toimenpide	2021	2022	2023	2024	2025
B1		<p>39. Asiakas- ja palveluähtöisyyden kehittäminen kootaan ns. Asiakkuuden askeleet 2.0 -hankkeeseen.</p> <p>Vuonna 2021:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Aloitetaan Ruokavirasto.fi -sivuston kehittämisprojekti; ja - Toteutetaan asiakaspalvelun sekä asiakkuudenhallinnan kehittämisen esiselvitys 	<p>x</p> <p>x</p> <p>x</p>	<p>x</p> <p>x</p>	<p>x</p> <p>x</p>	<p>x</p> <p>x</p>	<p>x</p>
B11		<p>40. Ruokaviraston yhtenäisyyttä vahvistetaan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - panostamalla johtoryhmätyöskentelyssä näkemyksellisen, yhtenäisen ja innostavan perustan luomiseen viraston johtamiselle - varmistamalla johtamisen käytäntöjen yhtenäisyys ja vuorovaikutteisuus - kasvattamalla valmentavan ja luottamukseen perustuvan johtamisen osaamista - jatkamalla johtamis- ja esimiestehtävissä toimivien sekä koko henkilöstön valmennusta yhteisen ruokavirastolaisen kulttuurin jalostamiseksi - tukemalla yhteisiä toimintatapoja ja yhteisen toimintakulttuurin rakentamista - vahvistamalla tiedon elinkaaren hallintaa kokonaisuutena - vahvistamalla digitalisaation kehittämisen johtamista ja kytkemistä linjojen ja talouden johtamiseen vakiinnuttamalla uusi toiminnan organisoimnin malli. 	<p>x</p>				
B12		<p>41. Suunnitellaan ja toteutetaan viestintää kiinteässä yhteistyössä asiantuntijoiden kanssa. Tehdään viestintäyhteistyötä hallinnon työryhmissä ja osallistutaan yhteisiin hankkeisiin, kehitetään verkkopalvelujen sisältöjä ja parannetaan tiedon löydettävyyttä ottaen huomioon eri kohderyhmien tiedontarpeet.</p>	<p>x</p>	<p>x</p>			
B2		<p>42. Yhteistyössä Tulanet-kumppanien ja yliopistojen kanssa kehitetään tutkimustoimintaa sekä tarjotaan tutkimuspalveluja elinkeinolle ja riskinarviointiin. Edistetään tutkimustulosten ja tiedon julkaisua avoimena datana.</p>	<p>x</p>	<p>x</p>			

Tavoitteet	HO- ja SDG- tavoitteet	Toimenpide	2021	2022	2023	2024	2025
B3		43. Huomioidaan tiedonhallintalain tuomat vaatimukset ja muutostarpeet Ruokaviraston toiminnassa.	X				
		44. Jalkautetaan digitalisaation edistämistä tukevat yhteiset toimintamallit Ruokavirastossa.	X				
		45. Edistetään digitalisaatiota sekä päivitetään ja kehitetään tietojärjestelmiä Ruokaviraston digitalisaatiostrategian periaatteiden mukaisesti.	X	X	X	X	
		46. Tarkennetaan tiokartan suunnitelmaa vuonna 2022 aloitettavien kehittämishankkeiden osalta. Tehdään tiedonhallintalain mukaisesti kehittämishankkeiden aiheuttamien muutosten arviointi ja valmistellaan lausuntopyynnöt sekä tuottavuusmäärärahat hankemisen edellyttämät selvitykset siten, että määrärahat voidaan sisällyttää vuoden 2022 talousarvioon ja/tai lisätalousarvioihin.	X				
B3		Keskeisten käynnissä olevien tietojärjestelmähankkeiden puolivuotis- ja vuosittavoitteet					
		VM:n tuottavuusrahaa saaneet hankkeet					
		47. Hanke 1: Eläinten terveydenhallinta (ELTE)	X	X	X	X	
		- Eläintautien hallinnan tietojärjestelmän (ELTE1) pilotointi on suoritettu onnistuneesti; jatkotoimenpiteet järjestelmän valtakunnalliseen käyttöön ottoon on tunnistettu.	30.6.				
		- Eläinten lääkitsemisen tietojärjestelmässä (ELTE2) on valmius mikrobilääkkeiden tiedonkeruuseen käytettäviltä eläinlääkäreiltä.					
		- ELTE1 tietojärjestelmä on valtakunnallisesti käytönotettavissa eläintautien hallintaan.	31.12.				
		- ELTE1 tukee eläinten merkinnän ja rekisteröinnin vakavien puutteiden vuoksi määrättyjen siirtokieltojen luontia, hallintaa ja purkua.					
		- Eläinten lääkitsemisen tietojärjestelmään (ELTE2) on kehitetty tuki eläinlääkärin lääkelyn seurantaan ja valvontaan. Järjestelmä tukee ilmoitettavien eläintautien ilmoittamista ja raportointia. Mikrobilääkkeiden tiedonkeruun praktisoivilta eläinlääkäreiltä on pilotoitu ja tiedonkeruu voidaan aloittaa vuoden 2022 alussa.					
		48. Hanke 2: Eläinvalvonnan ja täydentävien ehtojen tietojärjestelmän kehittäminen	X	X			
		- Merkinnän ja rekisteröinnin yksilöeläinvalvonnan ja tukieläinvalvonnan prosessit on yhdistetty ja myös ID-valvonnan jälkitarkastusprosessit ovat tuotannossa.	30.6				
		- Tukivalvonnan takautuvat seuraamukset on mahdollista tallentaa vuoden 2021 valvonnan havaintojen pohjalta.					
		- Merkinnän ja rekisteröinnin täydentävien ehtojen käsittely yksilöeläimille on tuotannossa.					
		- Mobiilivalvonnan Offline-toiminnallisuudet on testattu ja otettu käyttöön.					

Tavoitteet	HO- ja SDG- tavoitteet	Toimenpide	2021	2022	2023	2024	2025
		<ul style="list-style-type: none"> - ID valvonnan ryhmäläinten valvonta, mukaan lukien täydentävien ehtojen valvonta, on valmis otettavaksi käyttöön 2022 vuoden alusta. - Offline-toiminnallisuuksien jatkokehitys - Ohjelmakauden muutosten valmistelu 	x 31.12	x			
		<p>49. Hanke 3: Maaseudun Hyrrä-tukien sähköisen käsittelyketjun kehittäminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Uudistetun asiointipalvelun hakemustietojen toteutus - Hyrrä viestien automatisointi - Yhteisen takaisinperintäjärjestelmän esiselvitys ja toteutus - VM-hankesalkun loppuraportti ja hyötyjen jälkiseuranta 	x 30.6.				
		<p>50. Hanke 4: Ympäristöterveydenhuollon valvonnan kehittämisshanke, YTVK</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vati-järjestelmää on jatkokehitetty käyttäjakeskeisesti priorisoidun kehitysjonon mukaisesti ja keväälle aikataulutettuja uusi työkokonaisuuksia, kuten juomavesidirektiivi ja häiriötilanneilmoitukset, on toteutettu. - Eläinsuojelulain mukaisen luvan- ja ilmoituksenvaraisen toiminnan valvonnan sekä epäilyyn perustuvien eläinsuojelutarkastusten toteutus on käynnistynyt ELSU-projektissa aiemmin tehdyn määrittelyn mukaisesti ja ensimmäiset toiminnallisuudet on toteutettu sovellukseen. 	x 30.6.	x			
		<ul style="list-style-type: none"> - Vati-järjestelmää on jatkokehitetty käyttäjakeskeisesti priorisoidun kehitysjonon mukaisesti. - Toteutetut työkokonaisuudet on siirretty hallitusti Vati-järjestelmän ylläpitoon. - Eläinsuojelulain mukaisen luvan- ja ilmoituksenvaraisen toiminnan valvonnan sekä epäilyyn perustuvien eläinsuojelutarkastusten toiminnallisuuksien toteutustyötä on jatkettu ELSU-projektissa priorisoidun kehitysjonon mukaisesti. - ELSU-projektin kehittämän sovelluksen 2022/Q2 aikana tapahtuvaa käyttöönottoa on valmisteltu. Lisäksi on valmisteltu tarvittavaa ohjeistusta ja koulutusta sekä käyttöönottoon liittyvää tarvittavaa sidosryhmäviestintää. 	31.12.				

Tavoitteet	HO- ja SDG- tavoitteet	Toimenpide	2021	2022	2023	2024	2025
		<p>51. Hanke 5: CAP27, sisältää seuraavat alahankkeet</p> <p>1. Tukisovellus ja monitorointi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toteutetaan 2020 pilotoinnin pohjalta selvityspyynnö applikaatio viljelijöille sekä luodaan tukisovellukseen käsittelyosio selvityspyyntöjen luontiin, käsittelyyn ja selailuun. <p>2. Hyrrä-verkkopalvelu</p> <ul style="list-style-type: none"> - CAP27 Tietorakenteiden luonti ja suunnittelu - Hakemustyyppien vaatimien toteutusten suunnittelu ja toteutus Hyrrä käyttöliittymään. - Toteutetaan toimintoja, joiden tekemiseen ei oleteta tulevan vaikutuksia/vaatimuksia lainsäädännöstä. - Järjestelmän prosessiosien sähköistäminen. Mm. neuvonta toimenpiteen (Neuvo2020) neuvojen sähköinen haku ja hyväksyminen - Paikkatiedon (Suomi.fi -kartat) käyttöönotto tukihaussa - Viranomaispuolen käyttöliittymämuutoksen aloittaminen - Verkkopalvelun vanhimpien osien muutostyöt Hyrrän uuden käyttöliittymän vaatimusten mukaiseksi <p>3. Markkinajärjestelmät</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tietojärjestelmämuutoksen tekninen valmistelu ja hanketyyppisten tukien määrittelyjen aloitus 	x 30.6.	x	x		
		<p>31.12.</p> <p>1. Tukisovellus ja monitorointi</p> <ul style="list-style-type: none"> - Testataan eri menetelmin toteutettu koko maan kattava kasvukauden aikainen analyysi koskien viljelytoimenpiteitä (muokkaus, niitto), kasvin tunnistusta sekä kasvipelteisyys-tunnistusta. Analysoidaan monitoroinnin tulokset. - Suorien pinta-alaperusteisten tukien vaatimusten määrittelyn aloitus - CAP27 vihreän arkkitehtuurin määrittelyn aloitus (ekojärjestelmä, ehdollisuus, ympäristökorvaus) - EU eläinpalkkioiden määrittelyn aloitus <p>2. Hyrrä-verkkopalvelu</p> <ul style="list-style-type: none"> - CAP27 Tietorakenteiden luonti ja suunnittelu - Hakemustyyppien vaatimien toteutusten suunnittelu ja toteutus Hyrrä-käyttöliittymään. 					

Tavoitteet	HO- ja SDG- tavoitteet	Toimenpide	2021	2022	2023	2024	2025
		<ul style="list-style-type: none"> - Uuden rahoituskauden aiheuttamien muutosten määrittelytyön käynnistys (Hyrrä-viran omaispalvelu) - CAP27 tuottavuus- ja tuloksellisuusraportoinnin sekä uuden toimeenpanomallin (NDM) valmistelu - Kumppaneiden ja sidosryhmien palvelurajapintojen tarjoaminen ja hyödyntäminen, suomi.fi-palveluiden hyödyntäminen - Verkkopalvelun vanhimpien osien muutostyöt Hyrrän uuden käyttöliittymän vaatimusten mukaiseksi 					
		<p>3. Markkinajärjestelmät</p> <p>Hanketyöppöisten tukimuotojen ratkaisu valmis. Todistus- ja varastointiosioiden määrittelyjen aloitus.</p>					
		<p>52. Hanke 6: Teknologiaympäristöjen uudistaminen (ml. hallinnonalan META III -koordinaatio)</p> <ul style="list-style-type: none"> - Sopimus suunnittelusta käyttöpalvelutoimittajan kanssa - Siirtojen suunnittelu käyttöpalvelutoimittajan kanssa käynnistynyt - Pilvipalveluiden sopimusvalmistelu käynnistynyt 	x	x	x	x	
		<ul style="list-style-type: none"> - Sopimus käyttöpalveluista valmis - Sopimus pilvipalveluista valmis (oletus Hansel kilpailutuksen soveltuvuus) - Siirtojen toteutus käyttöpalvelutoimittajan kanssa käynnistynyt 	30.6.				
		<p>31.12.</p> <p>Keskeiset MMM:n tuottavuusrahaa saaneet hankkeet</p>					
		<p>53. Hanke 7: Nautarekisterin loppuun saattaminen</p> <ul style="list-style-type: none"> - Palveluväylän palvelut ja nautarekisterin käyttöliittymä on toteutettu kokonaisuudessaan. Järjestelmä on valmiina laajamittaiseen testaukseen sidosryhmien kanssa ja vakautusvaiheeseen. Konversio on ajettu testiympäristöön ja kokonaisuuden testaus voi alkaa. 	x				
		<ul style="list-style-type: none"> - Nautarekisterin käyttöönotto ja projektin päättäminen. 	31.12.				

Tavoitteet	HO- ja SDG- ta-voitteet	Toimenpide	2021	2022	2023	2024	2025
B3		<p>Keskeiset hallitusohjelmarahoitusta saaneet hankkeet</p> <p>54. Hanke 8: Tietojärjestelmien kehittäminen (CAP-uudistus) <u>Siirtymäkauden 2021-2022 tietojärjestelmämuutokset ja CAP27 toimenpiteiden valmistelu</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - Markkinajärjestelmien esiselvitys ja hankkeen valmistelu - Sampo-esiselvitys ja hankkeen valmistelu - Tukisovellus: <ul style="list-style-type: none"> - Siirtymäkauden muutosten toteutus - Uudistetaan päätukihaun tekninen toteutus CAP27 varten. Peruslohkojen ilmoittaminen, tukien haku ja tietojen ilmoittaminen osiot. - Hyrrä-verkkopalvelu: <ul style="list-style-type: none"> - Siirtymäkauden tukien toimeenpano (tukihaku, myöntö, maksu, seuranta, raportointi) - Elvytysvälineen toimeenpanon valmistelu ja toteutus maaseudun kehittämisen tuissa (tukihaku, myöntö, maksu, seuranta, raportointi) - Verkkopalvelun vanhimpien osien muutostyöt Hyrrän uuden käyttöliittymään vaatimusten mukaiseksi siirtymäkauden ja elvytysvälineen toimeenpanon vaatimusten osalta - Ei-tuotannollisten investointien tuen hakemisen toimeenpano Hyrrä-verkkopalveluun - Uuden käyttöliittymän käyttöönoton pilotointi kehittämishankkeiden tukihaussa ja käyttöliittymäaudistuksen kehitystyön jatkaminen 	x	x			
		<ul style="list-style-type: none"> - Tukisovellus: <ul style="list-style-type: none"> - Sähköisen arkiston uudistaminen CAP27 -vaatimukset huomioiden. Uudistetaan käyttöliittymä ja kehitetään uusi toiminnallisuus, jotta voidaan näyttää asiakirjat Vipussa. - Mobiilivalvonnan karttatoiminnallisuuksien kehittäminen (luodaan paremmat edellytykset uuden kauden valvonnalle). - Valvonnan prosessin sähköistäminen monitorointia varten. Valvonta-asiakirjojen näyttäminen Vipussa. 	30.6.				
			31.12.				

Tavoitteet	HO- ja SDG- tavoitteet	Toimenpide	2021	2022	2023	2024	2025
		<ul style="list-style-type: none"> - Hyrrä-verkkopalvelu: <ul style="list-style-type: none"> - Päivittäistavarakauppapalveluavuutuksen ja maaseudun yritysten ja maatalouden väliaikaistukien jälkiseurannan toteutus - Ei-tuotannollisten investointien maksujen toteutus Hyrrä-verkkopalveluun - Asuntorakentamisen tuen sähköistäminen - Kansallisen yritystukirekisterin (Y-ATV) integraation laajentaminen rekisteritietojen hyödyntämiseksi Hyrrä-verkkopalvelussa - Verkkopalvelun vanhimpien osien muutostyöt Hyrrän uuden käyttöliittymän vääntimusten mukaiseksi siirtymäkauden ja elvytysvälineen toimeenpanon vaatimusten osalta - Käyttöliittymä uudistuksen kehitystyön jatkaminen - Eläinvalvonnan ja täydentävien ehtojen tietojärjestelmien CAP-valmistelu <ul style="list-style-type: none"> - eläinvalvonnan mobiilivalvontaa tukevien laitteiden yhteensovitus valvontaosioon 	31.12.				
		<ul style="list-style-type: none"> 55. Hanke 9: Valmistellaan koirarekisteri vuoden 2023 alkuun mennessä (HO) <ul style="list-style-type: none"> - Suunnitelman laatiminen - Rekisterin valmistelu 	* 31.12.	x			
B4, A18		<ul style="list-style-type: none"> 56. Valmiussuunnitelmien toimivuus varmistetaan siten, että jokainen linja/toimintakokonaisuus osallistuu vähintään yhteen harjoitukseen vuosittain. 	x	x		x	x
B4		<ul style="list-style-type: none"> 57. Yhtenäistetään viraston riskienhallinnan menettelyt ja dokumentointi. 	x				

Voimavarojen hallintaan liittyvien tavoitteiden toteutumista tukevat toimenpiteet ja niiden aikataulutus:

Tavoitteet	HO- ja SDG- tavoitteet	Toimenpide	2021	2022	2023	2024	2025
C1		<p>58. Parannetaan henkilöstön osaamista, arvostusta ja hyvinvointia:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Määritellään viraston osaamiset, toteutetaan osaamiskartoituksia ja tuetaan sisäistä osaamisen siirtoa. - Kehitetään virastotasoista osaamisen kehittämisen prosessia ja koulutustarjonnan koordinaointia. - Tuetaan sekä keskinäistä arvostusta että asiantuntijuuden arvostusta osana toimintakulttuurin muovaavia toimenpiteitä ja työyhteisöviestintää. - Jatketaan ennalta ehkäisevää toimintaa työkykyjohtamisessa. - Tuetaan työhyvinvointia työkykyjohtamisen palveluilla, yhteisöllisyyden toimenpiteillä ja esi- miestyön kehittämällä. - Jatketaan ja kehitetään joustotyötä tavoitteena työn ja muun elämän yhteensovittaminen ja henkilöstön parempi jaksaminen. - Tuetaan ja vahvistetaan luottamuskulttuuria huomioimalla se henkilöstöjohtamisen linjauksissa ja soveltamalla sitä esimiestyössä. 	X	X			
C2		<p>59. Toiminnan sopeuttaminen käytettävissä olevaan määrärahaan: Virasto jatkaa vuonna 2019 aloitettuja sopeutustoimenpiteitä suunnitelmallisesti. Sopimuskaudella toteutetaan seuraavat toimenpiteet:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Henkilöstökulujen säästöt - Vuokramenojen säästöt - Muut toimenpiteet - Tulojen muutos - Maksuasetusmuutokset, hintojen korotusten vaihtoehtojen sekä maksuttoman toiminnan tarkastelu. <p>Tavoitteena on, että suunnittelukaudella 2021-2025 sitomattoman siirtyvän määrärahan taksoksi tulee 10 milj. euroa. Arvio siirtyvän erän määrästä on esitetty Ruokaviraston rahoituslaskelmassa (liite 2).</p>	X	X	X	X	X
		60. Kehyksen ylittävistä tarpeista ja mahdollisten uusien tehtävien johdosta tarvittavista priorisoinnista haetaan yhteistä näkemystä MMM:n ja viraston kesken.	X				
		61. Suunnataan toimintaa strategiseen kehittämiseen niin, että turhasta/vanhasta luovutaan rohkeasti ja rutiinit automatisoidaan. Toiminnan prosesseja tehostetaan ja yksinkertaistaan.	X	X			

Tavoitteet	HO- ja SDG- tavoitteet	Toimenpide	2021	2022	2023	2024	2025
C3		62. Tutkimustoiminnassa hyödynnetään Horisontti Eurooppa 2021-2027 -rahoitusta yhdessä kansainvälisten ja kansallisten kumppanien kanssa.	x	x	x	x	x
		63. Kehitetään toimintatapoja tutkimuksen ulkopuolisen rahoituksen hakemiseen (kansallinen ja kansainvälinen).	x				
C4		64. Jatketaan tilankäytön tehostamista ja haetaan vielä aiempaa laajempaa yhteistyötä toimijoiden suhteen muiden virastojen, kuten Luken ja Syken, kanssa.	x				
		65. Laaditaan hankintastrategia osana KEINO-akatemian työtä ja päivitetään ohjeistus.	x	x			
		66. Nostetaan hankintatietoisuutta ja syvennetään yhteistyötä substanssin kanssa.	x	x	x		
C5		67. Edistetään innovatiivisia hankintoja virastossa.		x	x		
		68. Kehitetään organisaation rakenteita viraston strategisten tavoitteiden toteuttamiseksi ja uudistetaan prosesseja lähtökohtana asiakkaiden tarpeet ja olosuhteet sekä palvelujen ja toimintamallien korkea laatu.	x				

LIITE 2. Ruokaviraston talouden suunnitteluun liittyviä tietoja: Maksullisen, yhteisrahoitteisen ja yhteistoiminnan tiedot, rahoituslaskelma, tuotto- ja kululaskelma sekä tietohallinnon kulut ja muut investoinnit.

Ruokaviraston maksullista-, yhteisrahoitteista- ja yhteistoimintaa koskevat keskeiset tunnusluvut.

Tunnusluku (1 000€)	Toteuma 2019	Arvio 2020	Alustava tavoite 2021	Alustava tavoite 2022	Alustava tavoite 2023	Alustava tavoite 2024	Alustava tavoite 2025
Maksullinen toiminta							
- Julkisoikeudelliset tuotot yhteensä	19 767	20 190	20 666	20 666	20 666	20 666	20 666
- Kustannukset yhteensä (erillis- ja yhteis-)	21 069	20 190	20 666	20 666	20 666	20 666	20 666
- Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-1 302	-	-	-	-	-	-
Kustannusvastaavuus, %	94	100	100	100	100	100	100
- Liiketaloudelliset tuotot yhteensä	3 743	3 645	3 730	3 730	3 730	3 730	3 730
- Kustannukset yhteensä (erillis- ja yhteis-)	5 742	4 645	4 730	4 730	4 730	4 730	4 730
- Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	- 2 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000	-1 000
Kustannusvastaavuus, %	65	78	79	79	79	79	79
Hintatuki ²⁰	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000	1 000
Kustannusvastaavuus, %	83	100	100	100	100	100	100
Yhteisrahoitteinen toiminta							
- Tuotot yhteensä, josta	1 099	800	800	800	800	800	800
- muilta valtion virastoilta saatava rahoitus	383	111	111	111	111	111	111
- EU:lta saatava rahoitus	61	49	49	49	49	49	49
- muu valtiontalouden ulkopuolinen rahoitus	655	640	640	640	640	640	640
- Kokonaiskustannukset	2 386	3 240	3 240	3 240	3 240	3 240	3 240
- Tuotot - kustannukset (=oma rahoitus)	-1 287	-2 440	-2 440	-2 440	-2 440	-2 440	-2 440
Kustannusvastaavuus, %	46	25	25	25	25	25	25
Yhteistoiminta ²⁰							
- tuotot yhteensä	2 730	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
- Kustannukset yhteensä (erillis- ja yhteis-)	2 886	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000	3 000
- Kustannusvastaavuus (tuotot - kustannukset)	-156	-	-	-	-	-	-
Kustannusvastaavuus, %	95	100	100	100	100	100	100

²⁰ Yhteistoiminnassa ei ole huomioitu ulkoisten IT-palveluiden läpikäytön osuutta (3 milj. euroa).

Ruokaviraston rahoituslaskelma, 1000 €.

Rahoituslähde	TOTEUMA 2019	ARVIO 2020 ²¹	TAVOITE 2021 ²¹	Arvio 2022 ²¹	Arvio 2023 ²¹	Arvio 2024 ²¹	Arvio 2025 ²¹
Toiminnan kokonaisrahoitus (tulot ja menot), josta	106 704	114 349	119 055	97 499	94 423	94 523	94 603
Toimintamenomomentin rahoitus yhteensä, josta	104 589	114 299	119 005	97 499	94 423	94 523	94 603
- Nettomääräraha / nettokäyttö	70 901	78 083	85 228	68 083	65 007	65 107	65 187
- Yhteisrahoitus valtion talousarviotalouden sisäistä (LKP 3978)	383	111	111	111	111	111	111
- Yhteisrahoitus EU:lta (LKP 3971)	61	49	49	49	49	49	49
- Muu yhteisrahoitus valtion talousarvion ulkopuolelta (LKP:t 3970 ja 3979)	655	640	640	640	640	640	640
- Maksullinen toiminta (LKP 30 -alk.)	23 451	23 835	24 396	24 396	24 396	24 396	24 396
- Muut tulot (mm. muut 3-alk. sekä 50-, 60 ja 80-alk. LKP:t)	9 138	11 581	8 581	4 220	4 220	4 220	4 220
Muu valtion TA-rahoitus (muiden mom. määrärahat)	2 115	50	50				
Toimintamenomomentin rahoitus							
Nettokäyttö/ -käyttöarvio	70 901	78 083	85 228	68 083	65 007	65 107	65 187
TP/Budjetoitu/TAE	73 362	76 985	83 642	66 477	65 807	65 907	65 987
Edelliseltä vuodelta siirtynyt määräraha (arvio)	9 429	11 890	10 792	9 206	7 600	8 400	9 200
Seuraavalle vuodelle siirtyvä määräraha (arvio)	11 890	10 792	9 206	7 600	8 400	9 200	10 000
, josta sitomatonta	6 990	6 000	6 800	7 600	8 400	9 200	10 000
, josta sidottua	4 900	4 792	2 406				

²¹ Tiedossa olevan rahoituksen mahdollistama taso.

Ruokaviraston tuotto- ja kululaskelma, 1 000 €.

	Arvio 2019	Arvio 2020	Tavoite 2021 ²²	Alustava ta-voite 2022 ²³	Alustava ta-voite 2023 ²³	Alustava ta-voite 2024 ²³	Alustava ta-voite 2025 ²³
TOIMINNAN TUOTOT							
Maksullisen toiminnan tuotot	23 451	23 835	23 835	23 835	23 835	23 835	23 835
Vuokrat ja käyttökorvaukset	47	50	50	50	50	50	50
Muut toiminnan tuotot	6 042	11 531	11 531	11 531	11 531	11 531	11 531
TOIMINNAN KULUT							
Aineet, tarvikkeet, tavarat	3 316	2 942	2 909	2 909	2 909	2 909	2 909
- Ostot tilikauden aikana	3 316	2 942	2 909	2 909	2 909	2 909	2 909
- Varastojen lisäys(-)/vähennys(+)							
Henkilöstökulut	61 942	58 900	58 200	57 575	56 875	56 175	56 175
Vuokrat	7 771	7 702	7 573	7 724	7 879	8 036	8 036
Palvelujen ostot	23 625	30 018	25 500	25 500	24 000	24 000	24 000
Muut kulut	2 543	2 520	2 520	2 520	2 520	2 520	2 520
Valmistus omaan käyttöön (-)	-1 692	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500	-4 500
Poistot	5 780	6 000	6 000	5 000	5 000	5 000	5 000
Sisäiset kulut	-4						
JÄÄMÄ I	-73 741	-68 166	-62 786	-61 312	-59 267	-58 724	-58 724
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT	-23						
SATUNNAISET TUOTOT JA -KULUT	0						
JÄÄMÄ II	-73 718	-68 166	-62 786	-61 312	-59 192	-58 724	-58 724
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA -KULUT							
Siirtotalouden tuotot	4 116	3 900	3 900	100	100	100	100
Siirtotalouden kulut ²³	9 743	9 200	9 200	5 400	5 400	5 400	5 400

²² Tiedossa olevan rahoituksen mahdollistama taso

²³ Siirtotalouden tuotoissa ja kuluissa ei ole vielä voitu ottaa valmistelun keskeneräisyyden takia huomioon ESR+ mukaista ruoka-apua vuodesta 2022 lähtien. Vuosien 2019-2021 lukuihin sisältyy ohjelmakauden 2014-2020 FEAD-rahastosta maksetun ruoka-avun tuotot ja kulut.

Ruokaviraston tietohallinnon ja muiden perusrakenteiden investointitarpeet.

	Toteuma 2019	Arvio 2020	Tavoite 2021	Alustava tavoite 2022	Alustava tavoite 2023	Alustava tavoite 2024	Alustava tavoite 2025
	1 000 €						
Tietotekniikan käyttökulut ²⁴ (LKP mm. 4204, 4304, 4322x, 4323x, 4325x, 4327x)	13 911	12 250	16 680	17 369	17 651	17 029	17 029
Tietotekniikkainvestoinnit ²⁵ (LKP 1120, 1140, 11490 tietovarastot, 1255)	7 132	9 282	17 371	12 514	8 103	243	
Investointitarpeet toimitiloihin ²⁶	-	200	-	50	150	150	-
Muut merkittävät investoinnit (LKP 11xx, ei 1120, 1140)	304	520	400	400	400	400	400

²⁴ Viraston kehysrahoitus ei riitä olemassa olevien ja uusien järjestelmien ylläpitoon.

²⁵ Tiedossa olevan rahoituksen mahdollistama taso. Luvut eivät sisällä tulevien vuosien investointitarpeita, jotka esitetty viraston digitalisaatio suunnitelmassa ja kehittämisen tielartassa.

²⁶ Senaatti toteuttaa; virastolle vuokra vaikutus. Edellyttää Senaatin investointivaltuuksista sopimista VM:n ja Senaatin kanssa.

LIITE 3. Ruokaviraston perustehtäviin vaikuttavan toimintaympäristön kuvaus

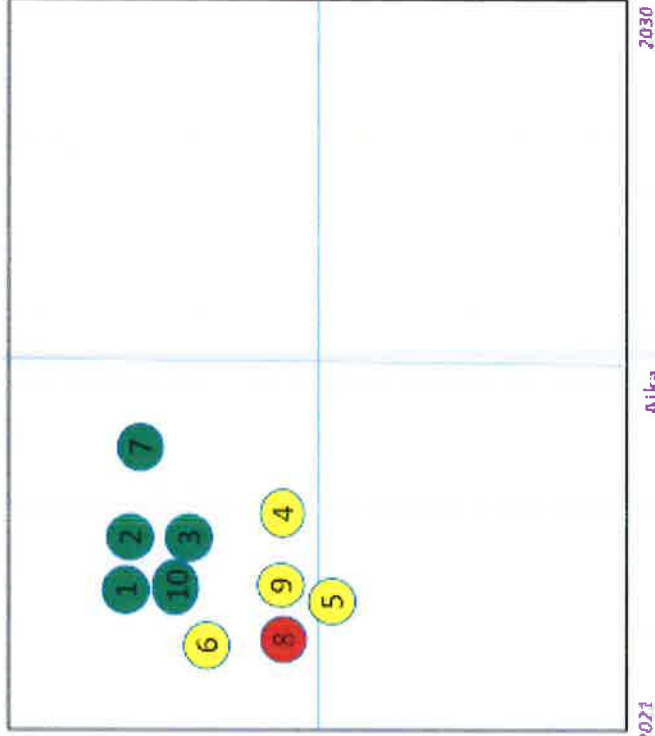
A. Toimintaympäristön keskeiset muutostekijät*

1. Asiakkaiden palvelutarpeet muuttuvat ja monipuolistuvat
2. Elintarvikkeiden ja luonnonvarojen kestävyys
3. Muutokset ruokajärjestelmässä ja maaseutualueilla
4. Ilmastomuutos ja luonnonmonimuotoisuus
5. Petoksellisen ja rikollisen toiminnan lisääntyminen
6. Hallinnonalojen välisen yhteistyön ja toimintatapojen kehittämisen merkitys kasvaa resurssien niukentuessa
7. Osaamis- ja kyvykkyysvaatimusten muuttuminen sekä viranomaisilla että asiakkailla
8. Vaikeasti ennakoitavat tilanteet lisääntyvät yhteiskunnassa ja markkinoilla
9. Mediaympäristön muuttuminen, kansalaisaktiivisuuden lisääntyminen, asiantuntijuuden haastaminen
10. Toimintatapojen ja palvelujen parantamiseksi hyödynnetään teknologiaa ja digitaalisuutta

Suuri vaikutus

Vaikutus organisaatioon

Pieni vaikutus

- B. Näkökulmat:**
- Aika / reagointiaika / vaik. ajankohia
  - Vaikutus organisaatioon
  - Organisaation sopeutumismahdollisuus
    - vähäinen
    - osittainen
    - suuri

*muutostekijät eivät ole tärkeysjärjestyksessä

Toimintaympäristöanalyysin muutostekijöiden taustoitus

Muutostekijät eivät ole tärkeysjärjestyksessä

Toimintaympäristön muutostekijät	Muutostekijöiden taustoitus
1. Asiakkaiden palvelutarpeet muuttuvat ja monipuolistuvat	<ul style="list-style-type: none"> - Palveluiden sähköistäminen merkitsee uusien toimintatapojen käyttöönottoa ja opettelua kuluttajilta, yrittäjiltä ja viranomaisilta markkinoille tulevien uusien helppokäyttöisten sovellusten/digituotteiden myötä. - Teknologinen kehitys ja viestinnän murros mahdollistavat mm. yritystoiminnan, tuotevalikoiman ja palvelumuotojen nopeat muutokset sekä asiakkaan osallistamisen palveluiden ja tuotteiden suunnitteluun, kehittämiseen ja tuottamiseen. Vaatimukset ja odotukset muuttuvat muun muassa väestön ikääntymisen ja nuorten mukanaan tuomien uusien toimintatapojen myötä. - Kilpailun koveneminen voi muuttaa yritystoimintaa (yrityskoon kasvaminen, kansainvälistyminen, tuotevalikoiman muuttuminen, teknologian hyödyntäminen, laboratorioteknän muutokset, maatalouden muuttuminen yhä enemmän yrittäjämäisemmäksi ja yhtiömuotoisemmaksi jne.) ja yritysten vastuullisuus- ja turvallisuusajattelua (heikentää tai vahvistaa). - Yritystoiminnan polarisoituminen (esim. toimintaansa kehittävät - taantuvat; vastuulliset - piittaamattomat; isot - pienet) edellyttää erilaisia palveluita viranomaisilta sekä viranomaisyhteistyön lisääntymistä. - Kuluttajien tietoisuus ja kriittisyys ovat lisääntyneet ja ruokaan ja ruuantuotantoon liittyvät trendit kulkevat nopeasti maailmalta (urbaanivijely, ekologisuus, eettisyys, terveystrendit, erikoistuminen, lähiruoka, luomu, kasvipöytä, uudet raaka-aineet ja ruuanvalmistustavat) - Viranomaispalvelujen saavutettavuuden varmistaminen eri väestöryhmille muutoksessa. - Tarve tukea vienti- ja tuontitoimintaa tuo uusia osaamisvaatimuksia myös viranomaisille
2. Elintarvikkeiden ja luonnonvarojen kestävyys	<ul style="list-style-type: none"> - Kasvi- ja eläintuotilanteen heikkeneminen - Ravitsemuksellisten ja elintarviketurvallisuusriskien lisääntyminen - Globalisaatio - kansainvälistyminen – tavarat, ihmiset, trendit, kasvit, eläimet, vierastyövoima, kulttuurit, tieto ja myös esim. taudit/tuhoajat ja kriisit liikkuvat nopeasti, jolloin varautumisen merkitys lisääntyy. - Puhtaan veden saatavuus paikallisesti tai globaalisti - Mikrobiolääkeresistenssilanteen (AMR) heikkeneminen vaikeuttaa eläinten sairauksien hoitoa sekä vaarantaa ihmisten terveyden eläinten, ympäristön ja elintarvikkeiden välityksellä. - Lääkkeiden saatavuusongelmat - Ymmärrys eläinten hyvinvoinnin merkityksestä kestävä ja turvallisen eläintuotannon oleellisena osatekijänä vahvistuu - Eläinten hoidon laiminlyönti, merkintä- ja rekisteröintipuutteet - Virheravitsemuksesta johtuvien elintapaisrauksien ennaltaehkäisyn korostuminen (lihavuus, 2. tyyppin diabetes jne.)

Toimintaympäristön muutostekijät	Muutostekijöiden taustoitus
3. Muutokset ruokajärjestelmässä ja maaseutualueilla	<ul style="list-style-type: none"> - Hallitusohjelma(t) sekä rahoituskausi 2021-2027 aiheuttavat muutoksia säädbäksiin, toimeenpanoon ja kehittämisen resursseihin - Uuden kauden CAP-suunnitelma– ennakoiva vaikuttaminen ja aktiivinen toimiminen valmistelussa. Uusien vaatimusten huomioiminen resursoinnissa. Rahoituskorjausriskien varautuminen edellyttää riittäviä valvontaresursseja. - Hallinnon yksinkertaistaminen ja byrokratian purku hallintoa keventämällä ja tukijärjestelmiä yksinkertaistamalla. - Maatalouden kannattavuuden ja tilaluvun laskun vaikutukset maaseudun kehittämisen mahdollisuuksiin. Maaseutu monipuolistuu, mikä lisää säädosympäristön reagoimiskykyä ja yksinkertaistamisen haasteita. - Nuorten kiinnostuksen herättäminen maatalous- ja elintarviketuotantoon esimerkiksi <i>brändäämällä</i> tuotannon eettisyys ja puhdas ruoka. Uudenlaisen yritystoiminnan mahdollistaminen ja tukeminen. - Digitalisaatio ja uudet teknologiat (kuten automaatiohajuus, satelliittipaikannus jne) lisäävät nuorten kiinnostusta maatalouteen, maaseutuun ja yrittämiseen siellä. Lisäksi ne parantavat tuotannon tehokkuutta ympäristöasioiden tarkempaa huomioimista. - Poliittisen ilmapiirin muuttuminen lyhytjänteisemmäksi ja tahtilojen polarisoituminen. Huoltovarmuuden ja omavaraisen maatalous- ja elintarviketuotannon merkitys kasvaa esim. pandemioiden seurauksena. - Kauppapoliittiset muutokset (ml. protektionismi) vaikuttavat globaaliin kauppaan ja heikentävät sopimus pohjaisia järjestelmiä.
4. Ilmastonmuutos ja luonnonmonimuotoisuus	<ul style="list-style-type: none"> - Uusia toimenpiteitä edellytetään hiilineutraaliuden saavuttamiseksi, joista sovitava poikkihallinnollisesti - Sään ääri-ilmiöiden lisääntymisen vaikutukset maataloustuotantoon edellyttävät uusia reagoitintapoja - Tuotannon sopeuttaminen muuttuviin olosuhteisiin. - Uudet kasvintuhoajat, eläintaudit sekä vieras- ja tulokaslajit voivat rautua Suomeen - Bio- ja kiertotalous ovat toimenpiteiden keskiössä ja niillä vaikutetaan ympäristön tilaan. Ruoka ymmärretään osaksi biotaloutta - Kilpailu luonnonvaroista (mm. puhdas vesi, lannoitteiden raaka-aineet jne.) globaalilla tasolla lisääntyy ja hinnat nousevat - Resurssitehokkuus ja sivuainevirtojen tehokas hyödyntäminen edellyttävät toimenpiteitä - Ruokahävikki ja sen vähentämiseen tähtäävät toimenpiteet osana resurssitehokkuuden kokonaisuutta - Toimenpiteet luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseksi
5. Petoksellisen ja rikollisen toiminnan lisääntyminen	<ul style="list-style-type: none"> - Talousrikollisuus ja petoksellisuus levinneet elintarvikeketjuun sekä lemmikkieläinkauppaan. Samalla turvallisuusriskit elintarvikeketjussa kasvavat. Suomessa nousee kasvavassa määrin esiin elintarvikeketjuun liittyvää rikollisuutta ja petoksia, joihin kuntien viranomaiset tarvitsevat Ruokaviraston tukea. - Viranomaisyhteistyö esim. poliisi-, tulli- ja veroviranomaisten kanssa - Bioterrorismin uhka tiedostettu - Kyberturvallisuus uhkien valmistautuminen ennakoimalla ml. perusinfrastruktuuriin (energia, vesi jne.) kohdistuvat kyberhyökkäykset - Tukien väärinkäyttö ja tukiehtojen tahallinen laiminlyönti - Markkinoiden kansainvälistyminen tuo haasteita - Verkko- ja etäkauppa ovat voimakkaasti lisääntyneet koronaepidemian aikana, osa muutoksesta jää pysyväksi. - Verkkokaupan valvonta edellyttää uudenlaista osaamista, uusien työkalujen käyttöönottoa sekä kansainvälistä yhteistyötä

Toimintaympäristön muutostekijät	Muutostekijöiden taustoitukset
6. Hallinnonalojen välisen yhteistyön ja toimintatapojen kehittämisen merkitys kasvaa resurssien niukentuessa	<ul style="list-style-type: none"> - Hallinnollisten rakenteiden muutokset johtavat isompiin kokonaisuuksiin – muutosten vaikutus työn ja toiminnan tehokkuuteen. Riskinä rakenteiden ja ohjauksen monimutkaistuminen. - Hallinnonalojen välinen tiivis yhteistyö korostuu - Paikkariippumattomien toimintojen ja monipaikkaisuuden lisääntyminen koronakauden digiloikan myötä. Etävalvonnan kehittäminen etenee. - Digitalisaatiota hyödyntämällä ja edistämällä voidaan tehostaa hallinnon toimintaa - Hallinnollisen taakan keventämiseen tähtäävä työ - Taloudellisten ja henkilöresurssien vähenemisen takia tehtäviä järjestellään uudelleen, toiminnan vaarantumatta - Maksajavirastotehtävien hallinnoinnin ja valvonnan vastuutahojen mahdolliset muutokset sekä viranomaisten osaamisen varmistaminen - Organisaatioiden ja roolien mahdolliset muutokset kasvatuksen kehittämisen osaamispotentiaalia ja verkostomaisen sidosryhmätyön merkittävyyttä. - Julkishallinnon yhteentoimivuuden parantaminen ja yhdessä tekemisen lisääntyminen - Tiedonhallinnan lainsäädäntökehitys edistää tiedonvaihtoa toimijoiden välillä - Julkisen hallinnon palveluiden integroituminen toisiinsa syvenee ja konsernipalvelut laajenevat (Suomi.fi ja Valtori, Hansel, Palkeet, Senaatti, Valtiokonttori/Tietokiri) - Yhteistyötarpeen lisääntyminen tutkimustiedon tuottamisessa ja yhteisen tutkimusinfrastruktuurin luomisessa - Riskinhallinnan, varautumissuunnitelmien ja valvonnan resurssien riittävyys - Viranomaisilla on oltava valmius nopeiden muutosten toimeenpanoon lyhyelläkin aikavälillä - Ruokaviraston merkitys viennin edistämisen tukemisessa ja yritysten valmentamisessa kv-markkinoille kasvaa entisestään
7. Osaamis- ja kyvykkyyshaatimusten muuttuminen sekä viranomaisilla että asiakkailla	<ul style="list-style-type: none"> - Asiakkaan onnistumista tukeva ajattelutapa edellyttää muutoksia viranomaistyöhön ja asenteisiin ja palveluihin (yksisuuntaisesta viestimisestä vuoropuheluksi - valvojasta valmentajaksi) - Uusi teknologia mahdollistaa uudenlaisia työskentelytapoja, viestintää ja vuorovaikutusta sekä tiedon analysoimista ja jakamista. Digitalisaatio muuttaa sekä viranomaisten että asiakkaiden osaamistarpeita ja työskentelytapoja. - Substanssiosaamisen lisäksi henkilöstön on välttämätöntä laajentaa osaamistaan siten, että kyvykkyyks digitalisaation hyödyntämiseen kasvaa esim. tietojärjestelmäkehitys, projektityöskentely, viestintätaidot ja verkostoituminen - Tuotettujen tietoineistojen laajempi ja tehokkaampi käyttö. - Jatkuvan oppimisen ja muuttumisen sekä reaktiivisen nopeutumisen vaatimus - Kustomointi oppijan ja asiakkaan tarpeiden mukaisesti: verkko-opiskelu, oppimispolut, urapolut, ilmiöoppiminen, mentorointi, vertaisoppiminen, <i>coaching</i>, jatkuva oppiminen ja kokeilu

Toimintaympäristön muutostekijät	Muutostekijöiden taustoitus
<p>Osaamis- ja kyvykkyyksivaatimusten muuttuminen sekä viranomaisilla että asiakkaila</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Verkostojen hallinta, sosiaaliset ja kulttuuriset taidot - Resurssien vähetessä asiantuntemuksen ja ammattimaisuuden vaatimus korostuu. Resurssien ja asiantuntemuksen haavoittuvuus on huomioitava rekrytoinneissa sekä muutos- ja häiriötilanteissa. - Kasvavat haasteet mm. it-työvoiman saatavuudessa omilla rekrytoinneissa sekä lisääntyvä kilpailu ulkoisten palveluntarjoajien resursseista - Ison organisaation johtaminen edellyttää uusia johtamistapoja ja aiempaa laajempien kokonaisuuksien hallintaa - Hyvä henkilöstö- ja palkkapolitiikka parantaa työmotivaatiota ja uuden oppimista - Uusien työskentelytapojen haltuunotto (monipaikkainen, joustava työ on nykypäivää). Useilla paikkakunnilla toimittaessa tulee huolehtia tiedonkulusta, tasapuolisuudesta, sijainnista riippumattoman työskentelyn toimintatavoista - Tehtäväalueiden laajentuminen esim. EU:ta laajemmalle alueelle
<p>8. Vaikeasti ennakoitavat tilanteet lisääntyvät yhteiskunnassa ja markkinoilla</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Varautumisen merkitys lisääntyy; ruokaturva ja huoltovarmuus - Elintarvikeketjun yritysten ja viranomaisten yhteistyön sekä osaamisen ja resilienssin merkitys varautumisessa kasvaa entisestään - Pandemiat ja muut terveysuhat sekä varautuminen 'mustaan joutseneen' voivat vaikuttaa valmiustoiminnan vaatimusten kasvamiin - Yhteiskunnassa tapahtuvien muutosten ennakoimattomuus - Nopeat ja ennakoimattomat markkinahäiriöt vaikuttavat resurssitarpeisiin - Maataloustuotemerkkinoiden häiriöitä vaikeampi ennakoida ja sen myötä EU:n markkinatukitoimia käytetään epäsäännöllisesti
<p>9. Mediaympäristön muuttuminen, kansalaisaktiivisuuden lisääntyminen, asiantuntijuuden haastaminen</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Ajantasainen viestintästrategia, nettisivut ja median monipuolinen hyödyntäminen edesauttavat asiantuntijatiedon ja hyvien toimintatapojen levittämistä - Vaihtoehtoiset totuudet haastavat tutkimustiedon. Asiantuntijatiedon arvostus pienenee kokemusasiantuntijuuden vaikutuksen lisääntyessä. - Sosiaalinen media edellyttää viranomaisilta viestintätaitoja ja osallistumista. - Viranomaisten toiminta on tarkan julkisen seurannan kohteena ja yksittäistapaukset nousevat helposti julkisuuteen ja poliittisten päättäjien mielenkiinnon kohteeksi - Asioiden henkilöityminen some –kanavissa ja siitä johtuva aggressiivinen palaute

Toimintaympäristön muutostekijät	Muutostekijöiden taustoitus
10. Toimintatapojen ja palvelujen parantamiseksi hyödynnetään teknologiaa ja digitalisaa-tiota	<ul style="list-style-type: none"> - Teknologian kehittyminen antaa uusia mahdollisuuksia sekä hallinnon sisäisten toimintatapojen, että asiakkaisiin ja kumppaneihin päin suuntautuvan yhteydenpidon, valvonnan, palveluiden ja viestinnän kehittämiseen - Yhteiskunta hyödyntää teknologiaa ja digitalisaation mahdollisuuksia parhaalla mahdollisella tavalla – hallinnon ja asiakkaiden yhteinen intressi - Yhteiskunta digitalisoituu - Digitaalisia palveluita koskeva lainsäädäntö muuttuu ja kehittyi, usein eri tahtia uusien palveluiden kanssa - Mahdollistaa kekseliäisyyttä tuotantoon, tuotteisiin, logistiikkaan sekä tiedon ja avoimen datan hyödyntämiseen - Sähköisen asioinnin ja sähköisten palveluiden lisääntyminen tehostavat toimintaa ja korvaavat nykyisiä menettelyitä - Automaation, digitalisaation, tekoälyn ja robotiikan hyödyntämisen lisääntyessä tehtävät profiloituvat uudella tavalla; kaikki prosessit käytävä läpi ennen niiden digitalisointia. - Teknologiarippuvaisuuden lisääntyessä alttius mm. häiriötilanteiden esiintymiselle kasvaa - Tietosuojan merkityksen kasvu julkisen hallinnon toiminnassa (rekisteritietojen suojaaminen, tiedonluovutusten hallinnointi) - Tietoturvan ja kyberuhkien uudenlainen huomioon ottaminen

